

JAARVERSLAG

NMU

2025

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding	3
1. Algemene informatie over de organisatie.....	4
1.1 Doelen en profiel van De Natuur en Milieufederatie Utrecht.....	4
1.2 Vertaling van de doelstelling in visie, beleid en strategie	5
1.3 Bestuursstructuur NMU	6
1.4 Risicobeheersing en integriteitsbeleid.....	7
2. De activiteiten van de NMU in 2025	8
2.1 Klimaatneutrale provincie.....	8
2.2 Natuurinclusieve samenleving.....	12
2.3 Gezonde leefomgeving voor iedereen	16
2.4 Ondersteunende activiteiten	19
2.5 Activiteiten van het bestuur	20
2.6 Activiteiten van de Raad van Toezicht en Raad van Advies	23
2.7 Vooruitblik 2026 en verder	24
2.8 Meer impact dankzij de Postcode Loterij	25
2.9 Begroting 2026	27
3. De financiële positie van de Stichting	29
3.1 Staat van Baten en Lasten.....	29
3.2 Balans en beleid t.a.v. reserves	29
4. Verantwoordingsverklaring 2025 Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	30
BIJLAGE 1	32
BIJLAGE 2	33
DEEL II Jaarrekening 2025	34
DEEL III Overige gegevens	55

INLEIDING

Dit is het jaarverslag van de NMU over het jaar 2025. Het jaarverslag bestaat uit 2 delen: het bestuursverslag en het financiële verslag.

Begin 2025 brachten we ons jaarbericht uit met de belangrijkste hoogtepunten van het jaar. In dit jaarverslag gaan we uitgebreider in op onze activiteiten en de resultaten die we hebben bereikt.

Het bestuursverslag is opgebouwd rond de 3 pijlers, die centraal staan in het werk van de NMU:

- Klimaatneutrale provincie in 2040
- Natuurinclusieve samenleving in 2040
- Gezonde leefomgeving voor iedereen in de provincie Utrecht in 2040

Daarnaast krijgen de ondersteunende activiteiten aandacht in een aparte paragraaf.

Onze activiteiten zijn vooraf beschreven in het Werkplan 2025, geordend per thema en met de beoogde impact als uitgangspunt. In dit verslag laten we zien wat die inzet heeft opgeleverd.

De NMU wordt gefinancierd vanuit meerdere bronnen: een vierjarige exploitatiesubsidie van de provincie, bijdragen van de Postcodeloterij en verschillende project- en programmasubsidies. De exploitatiesubsidie is bedoeld voor onze kerntaken. Op verzoek van de provincie rapporteren we hierover zo veel mogelijk per prestatie-indicator. Omdat activiteiten vaak uit meerdere bronnen worden gefinancierd, is het onderscheid tussen basiswerk en projecten niet altijd scherp te maken.

Het tweede deel van dit jaarverslag bevat de jaarrekening met een toelichting op de financiële resultaten.

1. ALGEMENE INFORMATIE OVER DE ORGANISATIE

1.1 Doelen en profiel van De Natuur en Milieufederatie Utrecht

De Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) heeft de onderstaande doelen, vastgelegd in de statuten:

1. De stichting heeft als doel:
Het bijdragen aan een optimaal behoud en verbetering van een mooie, duurzame en toekomstbestendige provincie Utrecht met een inspirerend landschap, een rijke natuur en een schoon milieu, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.
2. De stichting doet dit onder meer door:
 - a. het stimuleren, coördineren en ondersteunen van activiteiten van actieve groepen, instanties en personen op het gebied van klimaat, grondstoffen, natuur, milieu, water, energie, ruimtelijke ordening, (duurzame) landbouw, mobiliteit en landschap, mede ter bevordering van de kennis en zelfwerkzaamheid van deze groepen, instanties en personen en het behalen van hun doelstellingen;
 - b. het – kritisch en constructief – toetsen en beïnvloeden van het beleid en de ontwikkelingen in de samenleving, zoals van overheid, andere instanties, bedrijven of particulieren op het gebied van de bescherming en het beheer van klimaat, grondstoffen, natuur, milieu, water, energie, ruimtelijke ordening, (duurzame) landbouw, mobiliteit en landschap, waartoe onder meer een aansprekende ambitieuze eigen agenda wordt geformuleerd en uitgevoerd, overleg wordt gevoerd en/of adviezen worden uitgebracht, terwijl voor het overige gebruik kan worden gemaakt van alle overige wettige middelen, zoals het indienen van bedenkingen, beroep- of bezwaarschriften en/of het voeren van juridische procedures;
 - c. het mobiliseren van de publieke opinie ten aanzien van zaken die betrekking hebben op de bescherming en het beheer van klimaat, grondstoffen, natuur, milieu, water, energie, ruimtelijke ordening, mobiliteit en landschap;
 - d. het bevorderen van milieubewust gedrag door middel van educatie, voorlichting en informatieverstrekking;
 - e. het verbinden en bij elkaar brengen van partijen ter versnelling van diverse transitie naar een duurzame samenleving, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.
3. Het realiseren van de doelstelling geschiedt zoveel mogelijk op een duurzame, sociale en bedrijfsmatig verantwoorde wijze.
4. De stichting heeft geen winstoogmerk en beoogt werkzaam te zijn als algemeen nut beogende instelling in de zin van artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Het realiseren van de doelstelling geschiedt zoveel mogelijk op een duurzame, sociale en bedrijfsmatig verantwoorde wijze.

1.2 Vertaling van de doelstelling in visie, beleid en strategie

Onze missie en visie

De NMU streeft naar een provincie met een inspirerend landschap, een rijke natuur en een schoon milieu. Hier wonen en werken we op een toekomstbestendige manier. De NMU neemt samen met bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden initiatieven die de provincie sneller duurzaam maken.

We geven een krachtige stem aan de kwetsbare waarden van natuur, milieu en landschap. Daardoor kunnen de bewoners van Utrecht en ook mensen van elders genieten van een gezonde leefomgeving.

In een duurzaam Utrecht:

- zijn wonen, werken en reizen klimaatneutraal doordat Utrecht zuinig is met energie en gebruik maakt van hernieuwbare bronnen;
- worden alle grondstoffen (hoogwaardig) hergebruikt en zijn kringlopen gesloten;
- wordt bebouwd gebied zorgvuldig benut en koesteren we landschappen en natuur;
- is sprake van een natuurinclusieve landbouw, zonder schadelijke uitstoot, te midden van een soortenrijk, aantrekkelijk landschap;
- is het prettig wonen in groene, klimaatactieve steden en dorpen;
- krijgen planten en dieren de ruimte in mooie natuurgebieden waarvan mensen kunnen genieten.

De NMU werkt aan haar missie volgens drie strategieën, vastgelegd in het beleidsplan 2023-2027:

1. **Agendasetter en beïnvloeder**. Wij zetten zelf een ambitieuze en toekomstgerichte agenda neer en brengen die proactief in bij overheden en bedrijven. Daarnaast reageren we op beleidsontwikkelingen en sturen we aan op ambitieus beleid én een goede uitvoering ervan.
2. **Verbinders**. Wij brengen partijen bij elkaar en versterken initiatieven van onderop. Als schakel tussen overheid, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, bewoners en ondernemers werken we samen aan concrete oplossingen voor klimaat-, natuur- en milieuvraagstukken. Zo versnellen we de uitvoering van beleid en bouwen we aan een duurzame leefomgeving.
3. **Initiator**. In deze beleidsperiode pakken we vaker het initiatief. Met pilots en voorbeeldprojecten – bij voorkeur samen met partners – laten we in de praktijk zien dat duurzame oplossingen werken. Daarmee nemen we belemmeringen weg en inspireren we anderen.

De NMU voert kerntaken uit die mede worden gefinancierd door de provincie via een vierjarig programma (2025–2028).

Vanzelfsprekend zit er een zekere mate van overlap tussen de strategieën die in het beleidsplan van de NMU staan en de kerntaken, die mede door de provincie worden

gefinancierd. De kerntaken die de provincie financiert, betreffen een deel van de taken agendasetter en beïnvloeder en verbinder.

1.3 Bestuursstructuur NMU

Statutaire naam: Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht
Vestigingsplaats: Utrecht
Rechtsvorm: Stichting

De doelstelling van de NMU is het bevorderen van het behoud, herstel en optimaal beheer van natuur, milieu en landschap in de provincie Utrecht. Deze doelstelling tracht de NMU te realiseren door een proactieve rol in beleidsbeïnvloeding en gebiedsontwikkeling, door het informeren, coördineren en ondersteunen van de lokale en regionale natuur- en milieuorganisaties in Utrecht, en door de uitvoering van projecten gericht op het initiëren van nieuwe duurzame ontwikkelingen bij provincie, gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Juridische structuur

De stichting kent de volgende organen:

- Directie
- Raad van Toezicht
- Adviserend orgaan: Raad van Advies

Samenstelling Raad van Toezicht:

Caroline Porsius (voorzitter, lid personele commissie)
Jeannette Levels-Vermeer (lid personele commissie)
Sylvia Bannier-Strik
Bas van de Griendt (lid financiële commissie)
Marielies Schelhaas
Leontien de Waal (lid financiële commissie)
Oeds-Willem Miedema, toegetreden per 17-09-2025
Conny de Groot, afgetreden per 19-03-2025
Gijs Kuneman, afgetreden per 15-10-2025

Bestuur/directie:

Josja Veraart: Directeur
Sonja Sars: Adjunct-directeur

1.4 Risicobeheersing en integriteitsbeleid

De NMU streeft ernaar om risico's die gerelateerd zijn aan bestuur en management, operationele zaken, financieel management, informatiemanagement en juridische verantwoordelijkheden zo goed mogelijk te beheersen. Het gaat niet primair om het vermijden van risico's, maar om het herkennen en beheersen ervan. Door risico's te identificeren, kan passend gereageerd worden om schade te voorkomen of te beperken. Risicomanagement maakt integraal deel uit van de planning- en controlcyclus en van projectmanagement en is van toepassing voor iedereen in de organisatie. In 2025 is het risicobeleid en zijn de bijbehorende beheersmaatregelen geactualiseerd en met de Raad van Toezicht besproken.

De belangrijkste risico's in het kort:

- Een (te) stevige stellingname kan partners voor het hoofd stoten.
- Financiële risico's:
 - Beperkte diversiteit van financiële bronnen kan bij het wegvallen van één ervan, grote impact hebben.
 - Door de complexiteit en voortdurende wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving bestaat het risico dat onvoldoende interne fiscale kennis leidt tot onjuiste of onvolledige aangiften en aanvragen (zoals btw, staatssteun en VPB), wat kan resulteren in financiële sancties, terugbetalingsverplichtingen en reputatieschade.
- Reputatie, meerwaarde en positionering:
 - *Reputatieschade*: NMU is een netwerkorganisatie en werkt veel samen met andere organisaties. Risico op reputatieschade door negatieve ontwikkelingen bij samenwerkingsorganisaties die afstralen op de reputatie van de NMU.
 - *Meerwaarde*: Onvoldoende meerwaarde voor provincie, achterban en andere stakeholders waardoor verlies van inkomsten, positie en invloed.
 - *Positionering*: Concreter worden van de noodzaak van transitie leidt tot polarisatie, met mogelijk negatief effect op de NMU (uitkomst verkiezingen, reputatie).
- Personeel: Door de beperkte omvang van de organisatie en de concentratie van kennis en verantwoordelijkheden bij een klein aantal medewerkers, bestaat het risico dat bij ziekte, afwezigheid of vertrek van een medewerker cruciale competenties wegvallen, wat de continuïteit van bedrijfsprocessen in gevaar brengt.

Integriteitsbeleid

De NMU heeft in 2019 haar integriteitsbeleid opgesteld en vastgesteld in de RvT. Onderdeel van het integriteitsbeleid is een uitgebreide beschrijving waarin opgenomen is hoe medewerkers een eventuele melding over een integriteitskwestie kunnen doen en wat er vervolgens met deze melding gedaan wordt. Dit beleid is vanuit de 12 samenwerkende natuur en milieufederaties in 2025 aangepast tot 1 gezamenlijk beleid en begin 2026 met de medewerkers besproken en ter ondertekening.

2. DE ACTIVITEITEN VAN DE NMU IN 2025

Per thema volgt in dit hoofdstuk een overzicht van projecten, activiteiten en effect in 2025, gegroepeerd rond de 3 pijlers. Die 3 pijlers, klimaat, natuur en gezonde leefomgeving, hebben effect op elkaar en zijn daarmee onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Voor elk van de pijlers geldt als streefmoment voor realisatie het jaar 2040. Dit overzicht bevat (uiteeraard) een selectie en is daarom niet uitputtend/volledig.

2.1 Klimaatneutrale provincie

De NMU werkt aan een klimaatneutrale provincie. Klimaatneutraal is breder dan energieneutraal. In 2040 worden er geen broeikasgassen meer uitgestoten in de provincie Utrecht. Naast het realiseren van duurzame energie en warmte, werken we ook aan een samenleving waar het delen, lenen en repareren van spullen de normaalste zaak van de wereld zijn. De inzet van de NMU focust op de energietransitie en circulaire economie. In 2025 heeft de NMU op verschillende manieren bijgedragen aan het realiseren van deze ambitie. Rond duurzame energie en warmte en de circulaire samenleving deden we in 2025 onder andere het volgende.

Activiteiten basissubsidie		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Kerntaak 1: Bijdragen beleidsvorming en -uitvoering. 1.* Input geleverd bij ca 2. beleidstrajecten per jaar die bijdragen aan klimaatneutrale provincie.	Ondersteuning geboden aan gemeenten onder meer bij beleidsontwikkeling en participatietrajecten, zoals Utrecht, Nieuwegein, Utrechtse Heuvelrug, Rhenen, Wijk bij Duurstede, Zeist en De Ronde Venen.. Gedeeltelijk ook gefinancierd vanuit de participatiecoalitie. Hieronder volgen een aantal concrete voorbeelden: * Herijking RES U16: Advies dat zonnevelden ingericht moeten worden volgens de richtlijnen van de Gedragscode Zon op Land van Holland Solar is overgenomen. Deze gedragscode vormt een belangrijke basis om natuurinclusieve zonnevelden in lokaal eigendom te realiseren. * Beleidsnotitie Warmte gemeente Utrecht: Zienswijze zorgde ervoor dat gemeente biobased isolatie wil stimuleren. Ook is concreter omschreven hoe de gemeente bewonersinitiatieven wil ondersteunen. * Warmteprogramma Gemeente Woerden: In het concept Warmteprogramma wilde de gemeente inzetten op één warmtekavel voor de hele stad. Naar aanleiding van de zienswijze van de NMU is dit aangepast. Meerdere kavels kan nu ook. Ook is gedefinieerd op welke manier de gemeente bewonersinitiatieven in de warmtetransitie ondersteunt (via getrapte financiering). Het begrip 'opgroeirimte' is beter gedefinieerd. Dit draagt bij aan het ondersteunen van de energietransitie vanuit de samenleving en dat bewonersinitiatieven op gelijkwaardige positie komen met de gemeente. Verder is het stimuleren van biobased isolatie opgenomen. * Warmteprogramma Utrechtse Heuvelrug: in meerdere fasen input geleverd. Resultaat: dit heeft o.a. geleid tot andere definitie en aanpak van samenwerking.	Diverse overheden en initiatiefnemers implementeren een duidelijke agenda en duurzaamheidskaders voor de inzet van (meer) duurzame warmtebronnen én bewonersinitiatieven dragen volwaardig bij aan de totstandkoming van de klimaatneutrale provincie.

	* Beleidsprogramma energietransitie 2026-2030 provincie Utrecht: Inzet op de koppeling met natuurontwikkeling (opgenomen in het beleidskader). Werken in co-creatie wordt door inbreng NMU gezien als procesvoorwaarde. Aanpassing van de definitie inclusieve energietransitie naar haalbaar en betaalbaar voor iedereen.	
2* Bijgedragen aan ca 2 concrete uitvoeringsplannen van provinciaal, regionaal en lokaal beleid voor een klimaatneutrale samenleving.	Het afgelopen jaar heeft de NMU diverse initiatieven ondersteund bij de warmtetransitie (met co-financiering) vanuit het Servicepunt Energie (zie bij Servicepunt Energie).	Lokale initiatiefnemers realiseren meer/snellere duurzame energieopwek.
Kerntaak 2: Verbinden/ondersteunen/handelingperspectief bieden. 1.*Samenwerking actief gehouden in de Alliantie Cirkelregio Utrecht (voorzitterschap).	De NMU functioneert als netwerkregisseur en voorzitter van de Alliantie Cirkelregio Utrecht (deels gefinancierd vanuit de basisfinanciering). Deze brede publiek-private samenwerking functioneert als dynamisch netwerk met een kern van strategische partners. Een bestuurlijk en ambtelijk netwerk en een gezamenlijke Actieagenda met acht actielijnen. De NMU geeft hier richting aan door het voorzitterschap te vervullen, partijen te verbinden, samenwerking te faciliteren en voortgang te bewaken.	Sterke samenwerking in de regio t.b.v. realisatie van de circulaire samenleving.
2* (Door)ontwikkelen en actueel houden van het Servicepunt Circulair het ondersteunen van bewonersinitiatieven.	* Nieuwe en bestaande bewonersinitiatieven rond lenen, delen, ruilen en repareren zijn versterkt door het Servicepunt Circulair te vernieuwen en opnieuw in te richten. Initiatieven worden beter ondersteund en zijn beter zichtbaar. Circulaire bewonersinitiatieven zijn actief met elkaar in contact gebracht. * Diverse netwerkbijeenkomsten: Netwerk Repair Cafés: Repair Café Inspiratieavond (8 april), Netwerk Textiel Talenten (8 juli), Linux Repair Café (13 oktober). * Storytelling via podcasts en online kanalen: actieve bewoners die bijdragen aan de circulaire transitie door te delen, repareren en hergebruiken woorden in het zonnetje gezet. Hun verhalen zijn gedeeld via de podcastserie 'Deze mensen maken de wereld mooier' en 'Heel Utrecht Repareert', aangevuld met webartikelen. Hiermee biedt de NMU handelingsperspectief en concrete voorbeelden.	Het aantal circulaire initiatieven in Utrecht is vergroot en versterkt. Utrechtse consumenten hebben handelingsperspectief.
3. * (Door)ontwikkelen en actueel houden van het Servicepunt Energie (warmte) en het ondersteunen van bewonersinitiatieven.	* 41 projectinitiatieven van bewoners of gemeenten in de opstartfase ondersteund met kennissessies en/of meerdere adviesgesprekken. * 15 projectinitiatieven van bewoners of gemeenten ondersteund met het ontwikkelen en/of uitvoeren van een plan van aanpak voor energiebesparing of warmtetransitie.	Bewonersinitiatieven hebben serieuze rol bij maken en uitvoeren van plannen om gebouwde omgeving van aardgas af te halen.

Activiteiten gefinancierd door provincie, aanvullend op basisfinanciering		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Regionale EnergieAlliantie	De NMU is aanjager en voorzitter van de Regionale EnergieAlliantie (REA); het regionale samenwerkingsverband tussen de provincie Utrecht, diverse Utrechtse gemeenten, het waterschap HDSR, Rijkswaterstaat Midden-Nederland, het USI (Utrecht Sustainability Institute), de ROM (Regionale Ontwikkelings Maatschappij), Stedin en de RES'en. In maandelijkse bijeenkomsten besprak de alliantie lopende ontwikkelingen, ontwikkelde men visies en besprak gezamenlijk dilemma's. Voorbeelden: Beleidsnota Warmte van de gemeente Utrecht, circulaire klimaatinstallaties, netbewuste ontwerpprincipes, energiegemeenschappen en de energiehub-aanpak van de provincie Utrecht.	Partijen leren van elkaar, waardoor ze effectiever samenwerken en de energietransitie beter kunnen versnellen.
Circulair MiddenNL - Cirkelregio Utrecht	Organisatie bestuurlijk netwerk: Organisatie van 3 ambassadeursbijeenkomsten en 2 bestuurlijke sessies: 1 bij Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden in het teken van regionale samenwerking rond MKI en het project 'Stenen Delen', en het verkennen van bestuurlijk draagvlak voor verdere samenwerking. De tweede was op 7 november en stond in het teken van de feestelijke ondertekening van het koersdocument 'Circulair Denken, Regionaal Doen!'	Door bestuurlijk draagvlak worden de circulaire ambities van Cirkelregio Utrecht sneller gerealiseerd. Bijdrage aan realisatie circulaire samenleving.
Circulair MiddenNL - Ambtelijk Circulair Netwerk (UCAN)	* De NMU coördineert het UCAN-netwerk, een Community of Practice waarin ambtenaren uit de hele provincie elkaar ontmoeten en kennis uitwisselen. In 2025 werden drie werksessies georganiseerd met deelname van gemiddeld 10-15 overheidsorganisaties. Thema's waren onder andere beheer openbare ruimte, ondersteuning van circulaire bewonersinitiatieven en circulair inkopen. * UCAN-werksessie als start van de nieuwe agenda: In maart 2025 legde de UCAN-werksessie bij het LEF-Future Center van Rijkswaterstaat samen met ambtenaren uit de hele provincie de basis voor het koersdocument en de actieagenda van de Alliantie Cirkelregio. Hier ontstond de wens en energie voor drie nieuwe samenwerkingen rondom de openbare ruimte (GWW): 'MKI onder de knie', 'Stenen delen' en de 'Utrechtse Asfaltstrategie'.	Sterk ambtelijk netwerk versnelt behalen regionale doelen door effectieve samenwerking en kennisdeling.
Utrechtse Aanpak Biobased Isoleren	Samen met de provincie en Building Balance werkt de NMU aan de opschaling van biobased isoleren bij particuliere woningeigenaren. De focus ligt op bewonersinitiatieven, gemeenten en bedrijven. In 2025 organiseerden we bijeenkomsten onder de titel 'Hoppa aan de slag met biobased isoleren', gericht op ontmoeting en kennisdeling tussen deze doelgroepen. Daarnaast zijn energiecoaches en ambassadeurs getraind om biobased isoleren mee te nemen in keukentafelgesprekken, ondersteund met praktisch materiaal per woningtype. Biobased isoleren is bovendien structureel meegenomen in door de NMU ondersteunde collectieve inkoopacties. Ook is het MCO-programma aangesloten bij het netwerk, waarmee de verbinding met bestaande regionale programma's is versterkt.	Sterke regionale samenwerking en krachtenbundeling rondom biobased isoleren.
Actielijn Ondersteunen Circulaire bewonersinitiatieven	Circulaire bewonersinitiatieven zijn zichtbaar gemaakt via de podcastserie 'Deze mensen maken de wereld mooier'. Hiermee zijn concrete voorbeelden gedeeld die anderen inspireren en handelingsperspectief bieden binnen de circulaire transitie.	Bekendheid van de circulaire samenleving neemt toe. Groei circulaire samenleving.

Kringlogo-prijs tijdens Week van de Circulaire Economie	Tijdens de Week van de Circulaire Economie reikten we de Kringlogo-prijs uit voor het meest circulaire burgerinitiatief van de provincie Utrecht. Met dergelijke prijzen zetten we inspirerende voorbeelden zichtbaar in de schijnwerpers, met aandacht vanuit lokale media.	Bekendheid circulaire initiatieven en inspiratie voor andere initiatiefnemers.
--	--	--

Projecten extern gefinancierd		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Energieambassadeurs regio Utrecht	* In opdracht van 22 gemeenten en initiatieven organiseren wij voor 3,5 jaar een basistraining energiecoaches waarbij we 22 trainingen per jaar organiseren. Hierdoor worden initiatieven ontzorgd in de training van nieuwe vrijwilligers en kunnen zij zich focussen op het betrekken van nieuwe vrijwilligers en het professionaliseren van hun vrijwilligers.	Ambassadeurs gaan aan de slag in de wijk (10.000 bewoners geïnformeerd, 2.000 woningen verduurzaamd).
NP RES Natuurinclusief	In opdracht van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie organiseerden de Natuur en Milieufederaties trainingen voor ambtenaren om in lokaal beleid actiever te sturen op kansen voor biodiversiteit bij zon- en windparken. De NMU organiseerde 3 trainingen voor in totaal 20 ambtenaren uit 13 verschillende gemeenten én waterschap HDSR. Ook was er een excursie met 10 ambtenaren naar Energietuin Assen-Zuid waar 10 ambtenaren aan deelnamen. Training leverde 3 locaties op voor een potentiële Utrechtse Energietuin.	Gemeenten scherpen beleidskaders/vergunningvereisten aan t.b.v. natuurinclusiviteit.
Wijkinitiatieven ondersteuning richting aardgasvrij	* Voor de Participatiecoalitie voert de NMU diverse activiteiten uit in de provincie Utrecht gericht op het ondersteunen van bewonersinitiatieven en het betrekken van bewoners (initiatieven) bij de Regionale Energie Strategieën (RES). * In 2025 bood de NMU 16 initiatieven ondersteuning om buurtacties op te zetten ten behoeve van energiebesparing. Hierdoor worden initiatieven in staat gesteld om zelfstandig inkoopacties te organiseren, buurtactiviteiten op te zetten en op deze manier meer buurtgenoten te activeren en helpen.	Initiatieven zorgen ervoor dat wijken stappen zetten richting aardgasvrij wonen.
Warm door Water	* In 2025 is de pilot Warm door Water gestart met de verkenning van mini-warmtenetten met aquathermie (warmte uit water) in 6 provincies. Warm door water heeft als doel om te laten zien dat het mogelijk is om met een mini-warmtenet gevoed door aquathermie meerdere woningen te verwarmen zonder aardgas. * Het project heeft bewonersgroepen van 3 tot 5 woningen begeleid bij de ontwikkeling van het mini-warmtenet: van haalbaarheidsonderzoek en leverancierscontact tot vergunningaanvraag en uiteindelijke realisatie. * 6 mini-warmtenetten zijn tot een aanbod gekomen van een installateur. In provincie Utrecht zijn in totaal 3 mini-warmtenetten begeleid in Houten, Amersfoort en Soest. 1 mini-warmtenet is gerealiseerd (in Soest).	Initiatieven zorgen ervoor dat wijken stappen zetten richting aardgasvrij wonen.

RES	De NMU heeft diverse malen inbreng geleverd bij de RES UI6 en RES Amersfoort. De NMU is betrokken bij de Omgevingsadviesraad voor twee windmolens op bedrijventerrein De Isselt in Amersfoort. Medeauteur van de ecologieparagraaf van het omgevingsconvenant. Inbreng geleverd aan het Uitnodigingskader zon in het gebied Hollandsche IJssel in IJsselstein en met de verankering van EcoCertified Solar Parks in het omgevingsprogramma Zon op Land van de gemeente Bunnik. Resultaat: het EcoCertified Solar Parks-label is als inspanningsverplichting opgenomen. Daarnaast de koppeling met andere opgaven (natuur, waterberging, verduurzaming van een bedrijventerrein) zodat ontwikkeling van energie meer gebiedsgericht wordt ingezet. Op deze manier wordt samenhang met andere opgaven niet uit het oog verloren en wordt er ingezet op kansen voor natuurontwikkeling in plaats van een focus op mitigatie en compensatie. Daarnaast dacht de NMU mee over de inzet van het kwaliteitsbudget in de RES-regio UI6.	RES-vertegenwoordigers weten elkaar te vinden waardoor de positie in eigen regio wordt versterkt.
Regionaal Kennisprogramma Energieboswachters	Dit jaar leidde de NMU een vierde groep Energieboswachters op. Doel van het project is om ervoor te zorgen dat lokale natuur- en landschapsorganisaties en energie-initiatieven in de provincie Utrecht beter in staat zijn om conceptplannen voor nieuwe zonnen en windparken op ecologische en landschappelijke aspecten te beoordelen en verbeteren. De praktijkopdracht t.a.v. zonnepark Hoogendoorn is deels in de omgevingsvergunning terecht gekomen.	Meer inzet lokale kennis bij ontwikkeling grootschalige duurzame energie.
Heel Utrecht Repareert	In 2025 is het initiatief Heel Utrecht Repareert gestart en vervolgens snel doorontwikkeld tot een provinciale beweging. Samen met 29 gemeenten (ook gemeenten uit Gelderse kant regio Foodvalley) en partners als de provincie Utrecht, Milieu Centraal en Afval Verwijdering Utrecht is gewerkt aan een campagne, reparatiekaart en het platform heelnederlandrepareert.nl. In twee campagneweken – tijdens de Week van de Circulaire Economie en in oktober met focus op kledingreparatie – is repareren breed zichtbaar gemaakt. Op 10 oktober vond het Reparatiefestje plaats, waar netwerk en praktijk samenkwamen.	Totstandkoming circulaire samenleving

2.2 Natuurinclusieve samenleving

De Natuur en Milieufederatie Utrecht zet zich in voor een robuust ecosysteem in de provincie Utrecht richting 2040. Utrecht kent een grote diversiteit aan landschappen en natuurgebieden die van grote waarde zijn voor planten en dieren en daarmee voor het hele biodiversiteitssysteem. Deze dragen bij aan ontspanning, beleving, recreatie en daarmee de gezondheid en het welzijn van mensen. Ze dragen bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven en aan economische sectoren, zoals recreatie en toerisme. Helaas staan natuur en landschap onder druk door klimaatverandering, stikstofuitstoot, verdroging, bodemdaling en ruimteclaims van landbouw, woningbouw, infrastructuur en defensie. Natuurgebieden moeten beschermd en beheerd worden, maar kunnen niet voldoende herstellen zonder de nodige transitie in het bredere landelijke gebied. De verlaging van emissies is hierbij noodzakelijk, evenals het herstellen van verbindingen en de basiskwaliteit natuur. Binnen het UPLG wordt hier gezamenlijk aan gewerkt, maar we zien ook dat er meer nodig is. De NMU zet daarom breed in om zowel op gebied van beleid als ook van onderop en vanuit de integrale benadering de nodige veranderingen te stimuleren.

Activiteiten basissubsidie		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Kerntaak 1. Bijdragen aan beleidsvorming- en uitvoering. *1. Input bij 2 beleidsprojecten natuurinclusieve samenleving.	* Beleidsbeïnvloeding via actieve bijdrage aan de totstandkoming van het UPLG in verschillende bijeenkomsten (zie kerntaak 1.2), sessies en gesprekken, deels met aanvullende financiering vanuit de provincie. * Input geleverd voor diverse zienswijzen als reactie op gemeentelijke omgevingsvisies, waaronder Eemnes, Woudenberg en Bunnik. * Actieve deelname in de kopgroep Akkoord van Utrecht, betreffende de afstemming en uitvoering van doelen rondom natuurrealisatie. * Op verschillende momenten en via verschillende manieren (samen met Oostbroek-partners) inbreng geleverd voor de actualisatie van de Omgevingsvisie en -verordening, schriftelijke inbreng en verschillende afspraken met statenleden en deelname aan rondetafelgesprekken (deels met co-financiering). * Deelname in samenwerkingsverband Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug; o.a. input geleverd aan en medeondertekenaar van de visie duurzame recreatieve mobiliteit NPUH. * Deelname aan expertsessie toekomstscenario's landbouw van de provincie Utrecht.	Toekomstbestendig landelijk gebied: De provincie voert natuurbeleid consequent en versneld uit conform de Natuurvisie en de afspraken van het Akkoord van Utrecht. De realisatiestrategie natuur provincie is effectiever. De agrarische sector is natuurinclusief en heeft kringlopen gesloten. Het landelijk gebied is kleurrijk en biodivers en biedt ruimte aan insecten en vogels.
*2. Bijdragen aan gebiedsprocessen en regionale samenwerkingsverbanden	* Actieve deelname aan het Utrechtse Programma Landelijk Gebied op bestuurlijk en ambtelijk niveau, waaronder lid beide RSG's (bestuurlijk en ambtelijk) inclusief vertegenwoordiging natuurorganisaties in de 2 agendacommissies, bestuurlijke en ambtelijke begeleidingsgroepen van Utrechtse Waarden, Utrechtse Venen, Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijn, verschillende gebiedsbijeenkomsten, stikstof expertgroep en bijeenkomsten in kleinere setting. Daarnaast hebben er diverse adviesgesprekken met de provincie en andere gebiedspartijen plaatsgevonden en is er op veel momenten inbreng geleverd. Deze activiteiten zijn deels uitgevoerd vanuit aanvullende financiering door de provincie.	Toekomstbestendig natuurinclusief landelijk gebied.
*3. Bijdragen aan de totstandkoming van ruimtelijke plannen (met Samenwerking Groene Planologie) door beoordeling van en reactie op plannen van gemeenten en provincie. Behandeling van ca. 250 plannen per jaar.	Samen met Natuurmonumenten en Utrechts Landschap boordeelt NMU ruimtelijke plannen. In het afgelopen jaar zijn er in dat kader 16 zienswijzen ingediend, zijn er 484 plannen beoordeeld (waarvan 219 nader vanwege ligging in NNN etc.), is er 1 themabijeenkomst georganiseerd over de Wijziging Provinciale Omgevingsvisie en -verordening voor de achterban en is er 2 keer ingesproken bij het dossier Vinkeveense Plassen.	Gemeenten en provincie houden bij beleidsontwikkeling rekening met en toetsen beter aan de ruimtelijke- en natuurwet- en regelgeving en gaan zorgvuldig om met de ruimte.
Bijdragen totstandkoming ruimtelijke plannen (samenwerking Vitens)	* 484 plannen beoordeeld en waarvan 114 plannen nader beoordeeld door ligging in drinkwaterbeschermingsgebied. * Bewustwording op diverse manieren gecreëerd, bijvoorbeeld door interesse in specifieke plannen toe te lichten en uitleg te geven m.b.t. specifieke grondwaterbeschermingsgebieden en de aspecten van bouwplannen die in dat kader van belang zijn.	Vergroot bewustzijn en daarmee een betere borging van drinkwater in ruimtelijke plannen.

Kerntaak 2: Verbinden/ ondersteunen/ handelingsperspectief bieden. Samenwerking versterkt rondom toekomst- bestendige landbouw. Organisatie van 3-4 bijeenkomsten per jaar.	* Twee voedselbossenbijeenkomsten georganiseerd over educatie in voedselbossen en monitoring (beide met circa 20 deelnemers). * Tweede Open Voedselbossendag (23 augustus) georganiseerd voor meer dan duizend bezoekers. * Presentatie over het Voedselbossen Netwerk: bijeenkomst bij Voedsel uit het Bos (31 januari).	Ondersteuning van voedselbossen in de provincie Utrecht, zodat deze vorm van natuurinclusieve landbouw op zo veel mogelijk plekken toegepast wordt.
*2. Persoonlijke begeleiding van 2-3 initiatieven per jaar bij hun verdere doorontwikkeling.	* Ondersteuning van de nieuwe Stoepwinkel Noordoost na faillissement Rechtstreeks, onder andere met advies en bouw digitale besteltool. * Organisatie van fietstochten (Utrecht Noord: 25 deelnemers langs 5 lokale boeren, tuinen en bakkers; Wijk bij Duurstede: 30 deelnemers langs 5 lokale boeren, restaurants en voedselbossen).	Bijdragen aan het versnellen en professionaliseren van initiatieven, zodat landbouwtransitie sneller vorm krijgt.
*3. (Door)ontwikkelen en actueel houden van Servicepunt Lokaal Voedsel.	* Organiseren van informatie, inspiratie en voedselkraam op Lentefeest en Oogstfeest (met flyers, eten en proefhapjes van rond de 30 lokale boeren, restaurants en winkels; koppelen lokale ketens). * Update website; uitbreiding en (fysieke en online) verspreiding van de initiatievenkaart voor betere zichtbaarheid van lokale boeren; beantwoording van vragen en advisering. * Input aan diverse andere evenementen en overleggen over bevordering lokaal voedsel in Utrecht geleverd en opgehaald.	Door meer aandacht voor belang van korte ketens en hoe deze kunnen bijdragen aan de landbouwtransitie neemt bewustwording onder burgers over lokaal voedsel toe en kiezen meer burgers voor lokaal voedsel.
*4. (Door)ontwikkelen en actueel houden van het Adviespunt Ruimte: ca 75 adviezen per jaar aan bewoners(groepen). Minimaal 1 x per jaar cursusaanbod.	* 1 Cursus Omgevingswet, georganiseerd voor de achterban. * 16 adviezen gegeven, waaronder aan de Ronde Venen (Bestemmingsplan Vinkeveense Plassen), aan een inwoner met betrekking tot een bouwplan voor 29 woningen in Rheden, input gegeven over het principe "Bodem en Water Sturend", de geschiktheidskaart voor nieuwe woon- en werklocaties van HDSR, enz.	Inwoners zijn zelfstandig in staat om provinciaal en gemeentelijk beleid te beïnvloeden. Gemeenten en provincie houden bij beleidsontwikkeling rekening met en toetsen aan natuurwet- en regelgeving en gaan bovendien zorgvuldig om met de ruimte.

Projecten extern gefinancierd		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Boer en Buur met Natuur	Doel van de activiteiten bij dit project is het stimuleren van de landbouwtransitie via het ondersteunen van coalities tussen boeren en burens. In dat kader zijn de volgende activiteiten ondernomen: * Het maken van een informatieve video voor oogstaandeelhouders van Kansrijk over samenwerking met twee biologische akkerbouwers in Flevoland voor jaarrond aanbod. * Het maken van promotiefilm over Boerderij Eyckenstein o.a. voor leden van de Postcode Loterij. * Organiseren van 3 filmvertoningen (op 3 verschillende locaties en momenten) over regeneratieve landbouw tijdens het Film Food Festival. Rond 60 deelnemers hebben de drie boerderijen bezocht.	Grotere bewustwording over belang van regionaal en duurzaam voedsel bij bezoekers, en daardoor grotere afzet van regionale, duurzame producten en sluiting korte ketens.

	* Ondersteuning van Boerderij Eyckenstein bij verkopen van producten bij het Lentefeest van Utrecht Natuurlijk. * Frequent overleg met boerderijen over onder andere bedrijfsstrategische vraagstukken.	
Nacht van de Nacht	* In het kader van NvdN vonden 23 activiteiten plaats in de provincie Utrecht (25 oktober 2025). Promotie via het NvdN-platform. * 23 oktober: Filmvertoning The Dark Side of Bright Nights in Louis Hartloper Complex. * Bereik via media: 944 unieke websitebezoekers, 2698 nieuwsbrieflezers, 858 op Instagram, 266 op Facebook, 1107 op LinkedIn.	Vergroot bewustzijn van belang van donker voor mens en dier. Gemeenten, Rijkswaterstaat en bedrijven verduurzamen hun verlichting.
Kennisnetwerk Kleine Landschapselementen	* Webinars 'Maak kennis met het Utrechtse Meetnet Kleine Landschapselementen' (65 aanmeldingen), 'Van Grond naar landschap' (50 deelnemers); twee excursies (tezamen met 100 deelnemers); bijeenkomst specifiek voor agrariërs in samenwerking met Friesland Campina. * 3 filmpjes ontwikkeld over de karakteriserende landschapselementen in drie Utrechtse landschappen: Rivierengebied, Gelderse vallei en Veenweidegebied.	Meer kennis over kleine landschapselementen in de provincie Utrecht: hoe kan men daar zelf aan bijdragen; wat draagt bij aan meer landschapselementen? Leidt tot meer kleine landschapselementen in de provincie.
Agroforestry Netwerk	* Agroforestrybijeenkomst voor ambtenaren bij Boerderij de Oude Ruif, met aandacht voor de vragen: wat is agroforestry, wat zijn de voordelen en hoe faciliteer je initiatieven als gemeente? (3 april; 26 deelnemers). * Startbijeenkomst voor het praktijknetwerk in Montfoort (12 juni, 30 deelnemers).	Meer bekendheid en draagvlak voor agroforestry in de provincie Utrecht onder agrariërs en gemeenteambtenaren leidt tot realisatie van meer ha agroforestry.
Vakantieparken	* 1 bijeenkomst voor de 3 deelnemende vakantieparken. * 3 werkateliers georganiseerd bij de 3 vakantieparken, samen met ecoloog en hydroloog. * Infographic, opgesteld: een overzicht van veelgebruikte maatregelen en essentiële vuistregels die relevant zijn voor zowel vakantieparken als het Nationaal Park. * 3 actieplannen opgesteld voor de 3 vakantieparken, waarmee zij nu handvatten hebben om de natuur en waterberging op hun vakantieparken en op de Utrechtse Heuvelrug te verbeteren en te versterken.	Vakantieparken versterken en verbeteren de natuur en waterberging op de Utrechtse Heuvelrug.
Plan Boom Uitvoering in Utrecht	* 150 bomen uitgedeeld aan bewoners in de wijk Zuilenstein in Nieuwegein (1 maart). * Boeren Boomfeestdag georganiseerd bij een agrariër in Wijk bij Duurstede: 100 boompjes geplant door kinderen uit de buurt (19 maart). * 550 bomen uitgedeeld aan bewoners in de gemeente Nieuwegein (22 november).	Bomen dragen bij aan klimaatadaptatie, gezonde bodem en meer biodiversiteit.
PlatformCO2Neutraal	Bestuurlijk overleg Platform CO2 Neutraal: De directeur van de NMU is lid van het bestuur van het landelijke Platform CO2 Neutraal (PCO2N). Hierbinnen worden nieuwe mogelijke modellen CO2-compensatie verkend en toegevoegd aan de bestaande (Valuta voor Veen) (zoals band op spanning, agroforestry en aquathermie).	Bijdrage aan CO2-reductie en verdienmodel boeren.

Duurzame Landbouw met Natuur	Trajectplan Duurzame landbouw met natuur: In 2017 nam de NMU het initiatief voor een samenwerking op dit raakvlak tussen de Utrechtse natuur- en landbouworganisaties. Met de uitvoering van het trajectplan willen we een verdere beweging richting duurzame landbouw met natuur in de provincie Utrecht bereiken. Het gaat om het ontwikkelen van slimme combinaties tussen landbouw en natuur, waardoor natuurwaarden toenemen en de landbouw een sterker toekomstperspectief krijgt. In 2025 is de doorontwikkeling uitgewerkt naar een breed platform Natuurinclusieve landbouw en is een opstart gemaakt voor een project rondom pacht. Het netwerk heeft vertraging opgelopen vanwege de ontwikkelingen rondom het UPLG.	Toenemend aantal boeren met natuurinclusieve bedrijfsvoering. Daarmee neemt biodiversiteit in agrarisch gebied toe en milieubelasting door landbouw af. Economische en ecologische verduurzaming van de landbouw.
-------------------------------------	---	---

2.3 Gezonde leefomgeving voor iedereen

Vanuit het kompas Gezonde Leefomgeving zet de NMU zich in voor een klimaatbestendige, gezonde en leefbare provincie Utrecht, door actief te werken aan groene en natuurinclusieve oplossingen in steden en dorpen. De focus ligt op het verminderen van overlast door hitte, water en droogte door het stimuleren van klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte en bebouwing. Daarnaast wordt ingezet op een inrichting die gezond gedrag ondersteunt. Ook stimuleert de NMU multifunctioneel gebruik van daken, vergroening van de leefomgeving en het versterken van biodiversiteit. In samenwerking met overheden en ontwikkelaars wordt gewerkt aan klimaatbestendig en toekomstgericht bouwen, terwijl ook bedrijventerreinen worden ondersteund in hun verduurzaming tot gezonde, energiezuinige en circulaire werkomgevingen.

Activiteiten basissubsidie		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Kerntaak 1: Bijdragen beleidsvorming - en uitvoering. 1.*Input bij 2 beleidstrajecten gezonde leefomgeving.	* Gemeenteraadsverkiezingen: De NMU heeft vanuit alle 3 de kompassen campagne-input geleverd op verkiezingsprogramma's van politieke partijen en een verkiezingswebsite ontwikkeld. * Zienswijze ingediend (samen met Oostbroekorganisaties) voor concept-uitvoeringsprogramma Impuls Kaderrichtlijn Water van de provincie Utrecht (inzake verbod bestrijdingsmiddelen en stimuleren natuurvriendelijke oevers). * De NMU leverde inbreng op lokale Omgevingsplannen door (in de vorm van zienswijzen) inbreng te leveren ten behoeve van gezonde leefomgeving. Belangrijke speerpunten rondom vergroenen en klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzame daken en gezonde lucht zijn op deze manier geagendeerd.	Regionaal en lokaal beleid heeft voldoende aandacht voor groen, gezonde lucht en multifunctionele daken. Lokaal actieve inwoners worden hierbij betrokken.

2. *Bijdragen aan 2 concrete uitvoeringsplannen per jaar van provinciaal, regionaal en lokaal beleid voor een gezonde leefomgeving.	* Presentatie bij Platform Vallei en Eem voor gemeenten en waterschap over mogelijkheden om bewoners te betrekken bij opgaven rondom water. * Deelname in samenwerkingsverband Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug; o.a. input geleverd aan en medeondertekenaar van visie duurzame recreatieve mobiliteit NPUH.	Overheden en andere partijen in de provincie werken (samen) aan een gezonde leefomgeving.
Kerntaak 2: Verbinden/ondersteunen/handelingperspectief bieden. 1. *Samenwerking opgezet rondom gezonde leefomgeving.	* Samen met de provincie Utrecht heeft de NMU in 2025 het (informele) netwerk gezonde leefomgeving opgericht (in samenwerking met GGD(r)U, ODU en de VRU). Doel: advisering en ondersteuning richting gemeenten in de regio onderling af te stemmen en meer strategische samenwerking op het domein gezonde leefomgeving vorm te geven. Door regelmatig overleg worden de eerste stappen tot concrete samenwerking gezet, informeren de betrokken organisaties elkaar over relevante ontwikkelingen en activiteiten over de gezonde leefomgeving.	Door kennisdeling en uitwisseling wordt (effectiviteit) van beleid met betrekking tot gezonde leefomgeving bevorderd.
2. *(Door)ontwikkelen en actueel houden van servicepunten leefomgeving.	* De verschillende digitale servicepunten leefomgeving zijn vernieuwd, waaronder de pagina's 'groene en gezonde buurten', 'zelf aan de slag met vergroenen' en 'Servicepunt duurzame daken'. De positionering van de NMU op het thema Gezonde Leefomgeving is hiermee versterkt en de NMU is beter zichtbaar en vindbaar. * Naast het actueel houden van informatie op het Servicepunt Duurzame Daken heeft de NMU gemiddeld 10 vragen per maand beantwoord van zowel particulieren als woningcorporaties en VvE's. De NMU heeft presentaties gehouden en gesprekken gevoerd bij bewonersinitiatieven en gemeenten (Amersfoort, Montfoort, Veenendaal, Utrecht en Zeist). Dit heeft geleid tot inkoopacties in Amersfoort, Montfoort, Utrecht en Zeist.	Groter bewustzijn bij bewoners, bedrijven en overheden voor een gezonde leefomgeving.
3. *Ondersteunen/betrekken bewoners (-initiatieven) bij gedragsverandering passend bij een gezonde leefomgeving.	* Programmaconcept ontwikkeld voor Weerbare Wijken, gebaseerd op de ABCD-methode, gericht op het versterken van bewonerskracht en lokale gemeenschappen als basis voor het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Na ontwikkeling concept gestart met een verkenning in Kanaleneiland door gesprekken met bewoners, ambtenaren en professionals uit het sociale domein. Dit heeft geleid tot een toepasbaar programmaconcept, het opbouwen van een eerste netwerk in de wijk en concrete aanknopingspunten voor een pilotuitvoering in 2026. * In samenwerking met gemeenten op de Utrechtse Heuvelrug zijn 40 inwoners opgeleid tot afkoppelcoach. Zij hebben daardoor kennis over het afkoppelen van regenpijpen en het vakkundig implementeren. Deze coaches zijn in staat buurtgenoten te helpen om de regenpijp af te koppelen en zo bij te dragen aan de waterkwaliteit en het tegengaan van droogte. Daarnaast een verkenning uitgevoerd over de opschaling van de training en de borging in andere gemeenten.	Bewoners (initiatieven) dragen actief en met resultaat bij aan een gezonde leefomgeving.

Activiteiten gefinancierd door provincie, aanvullend op basisfinanciering		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Groen aan de Buurt	* In samenwerking met LEU en IVN zijn ca. 80 bewonersinitiatieven ondersteund bij de uitvoering van vergroening. * 2 bijeenkomsten georganiseerd voor het netwerk van ambtenaren, o.a. excursie zelfbeheer en kennismiddag gedragsverandering (70 deelnemers). * Aanjagen en ondersteunen actief netwerk tussen gemeenten, bewoners en organisaties.	Groenere buurten: Bewoners zijn beter in staat om hun initiatief daadwerkelijk uit te voeren en te onderhouden; gemeenten werken effectiever samen met bewoners aan een groene en klimaatbestendige leefomgeving.
Wippen met de Buren	* Geveltuinburendagen in De Bilt en Wijk bij Duurstede met 50 deelnemers. * Via deur-aan-deur-activatie tientallen huishoudens bereikt. * Handleiding voor opschaling van geveltuinburendagen opgesteld.	Draagvlak voor klimaatadaptatie en kennis bij gemeenten over activeren van inwoners in versteende wijken.

Projecten extern gefinancierd		
Project	Activiteiten en resultaat	Effect
Groene Buurt, Koele Buurt (Urban Relief)	* 8 bewonersbijeenkomsten (startbijeenkomsten, buurtsafari's, dataworkshops) georganiseerd met in totaal 250+ deelnemers. * Meetcommunity van 100+ deelnemers opgebouwd die in 2025 data heeft verzameld. * Samenwerking met nieuwe doelgroepen (vluchtelingachtergrond, jongeren, studenten). * Samenwerking met kennispartners (o.a. IASA, RIVM) voor data-analyse. * Verkenningen concrete maatregelen, zoals groene schaduwmakers.	Bewoners zijn beter in staat om hittestress te herkennen en te agenderen. Bewoners en de gemeente vinden elkaar effectiever en er worden concrete maatregelen ontwikkeld die aansluiten bij lokale behoeften en data.
Natuurrijke bedrijventerreinen	Bedrijven op Lage Weide werkten aan een groenere, gezondere en vitalere werkomgeving. Met het project 'Vergroening van de werkomgeving' hebben bedrijven geveltuinen aangelegd, groene gevels gerealiseerd en meegedaan aan mobiliteits-challenges die beweging en bewustwording stimuleerden.	Klimaatadaptatie op de agenda van bedrijventerreinen zodat op bedrijventerrein klimaatadaptatieve maatregelen worden getroffen; zodat de werkomgeving verbeterd wordt voor werknemers.

Heuvelrugtuinen	In samenwerking met IVN en NPUH II activiteiten, verspreid over het jaar georganiseerd, variërend van webinars (bij- en vlindervriendelijke tuinen, 500 deelnemers), plantacties 20 bewoners), kortingsactie op biobollen, tegelacties (172m2 tegels opgehaald), Open Heuvelrugtuinenroute (61 deelnemende tuinen, 600 bezoekers) tot bijeenkomsten voor medewerkers van tuincentra over het opvangen van water in de tuin (15 medewerkers van 5 tuincentra).	Lokale groepen, bewoners, bedrijven en gemeenten werken aan het vergroenen van tuinen op de Heuvelrug. Dit leidt tot meer bio-diversiteit en gezondere leefomgeving.
Samen Meten Utrecht	* Samenwerking met Good City Sens en Globe om lokale meetgroepen, bewoners- onderwijs- en onderzoeksnetwerken te ontsluiten. * Samen Houtstook Meten: 200 bewoners deden mee aan het meten van de luchtkwaliteit met een sensor.	Inzicht in luchtkwaliteit in wijken als gevolg van houtstook. Bewustwording is vergroot bij bewoners en overheden.
Uitbreiding project klimaatambassadeurs (NL2120-Groenmakers (klimaatambassadeurs)	* Pilottraining ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met NMF's in meerdere provincies. * Deelname van 12 bewoners (waaronder nieuwe doelgroepen). * Trainingsmateriaal en methodiek (draaiboek, werkvormen) ontwikkeld.	Deelnemers zijn beter in staat om zelf initiatieven te starten, anderen te betrekken en invloed uit te oefenen op hun leefomgeving.

2.4 Ondersteunende activiteiten

Onderhouden professionele netwerk

Het professionele netwerk bestaat uit alle partijen waar de NMU beroepsmatig contact mee heeft en/of mee samenwerkt:

- Provincie, gemeenten, waterschappen: ambtenaren, bestuurders, politici, Rijkswaterstaat, Omgevingsdienst, Gebiedscommissies, RVO.
- Bedrijven en koepels: MKB, adviesbureaus, koepels, KvK, VNO-NCW, MVO Nederland, ROM.
- Kennisorganisaties: UU, USI, HU, RIVM etc.
- Groene organisaties, Oostbroekorganisaties, TBO's, natuurorganisaties.
- Maatschappelijk middenveld, zoals Energie van Utrecht en corporaties.

De NMU neemt deel aan de volgende samenwerkingsverbanden, zowel binnen de provincie Utrecht als landelijk:

- In de provincie Utrecht werkt de NMU in het zogenaamde Oostbroekverband samen met onder meer de terreinbeheerders, LEU en IVN.
- Landelijk werkt de NMU samen met andere federaties.
- Tot slot nemen de Natuur en Milieufederaties deel aan de Groene II, waarin Groene NGO's de krachten bundelen om in Den Haag te lobbyen.

De NMU heeft een coördinerende rol binnen het Oostbroekverband (een samenwerking van provinciale natuurorganisaties). Daarnaast werkt de organisatie landelijk samen met andere Natuur- en Milieufederaties (NMF's) en stemt zij af met bredere coalities zoals de Groene II.

Binnen het netwerk van de 12 provinciale NMF's worden gezamenlijke projecten uitgevoerd, zoals Plan Boom, Nacht van de Nacht en de Participatiecoalitie. De NMU opereert dus niet

alleen regionaal, maar is sterk ingebed in landelijke samenwerkingen om grotere milieuthema's gezamenlijk aan te pakken.

Communicatiemiddelen en bereik 2025

De communicatiestrategie van de NMU is gebaseerd op vijf pijlers:

1. Focus op doorbraakmomenten
2. Inspelen op en agenderen van politieke ontwikkelingen
3. Inzet op concrete producten waar mogelijk
4. Realisatie van snelle acties met zichtbare impact
5. Algemene communicatie van de NMU

Door activiteiten en communicatie-uitingen te clusteren, wordt het bereik en de impact vergroot. Ook draagt deze werkwijze bij aan een eenduidig en herkenbaar profiel van de NMU.

De communicatieactiviteiten bestaan uit zowel algemene NMU-communicatie als projectgebonden werkzaamheden. De NMU-website fungeert hierbij als centrale informatie- en communicatievoorziening. In de tabel hieronder staan een aantal cijfers over het afgelopen jaar met, ter vergelijking, in de laatste kolom de gegevens over 2024.

Communicatiemiddelen en bereik	2025	2024
Websites		
Aantal bezoekers corporate website	47.300	32.000
Campagne/projectwebsites	21.200	11.000
Social Media		
Facebook	1.700	1.700
X	3.942	4.283
LinkedIn	4.702	4.076
Instagram	1.412	943
Nieuwsbrieven		
Nieuwsbrief	5.218	
Nieuwsbrieven op campagneniveau	2.565	
Media		
Aantal verstuurde persberichten	23	42
Aantal verschenen items in media	241	286

2.5 Activiteiten van het bestuur

De NMU konde in 2025 een zeer actief jaar op de verschillende focusgebieden. Ontwikkelwerk uit voorgaande jaren heeft op meerdere terreinen geleid tot concrete uitvoeringsprogramma's, zoals rondom de circulaire samenleving. Daarnaast was de NMU ook landelijk actief, onder meer via deelname aan de landelijke werkgroep Circulaire Economie in de regio en via diverse landelijke projecten op het gebied van klimaat en natuur en ruimtelijke ontwikkeling.

Evaluaties

De NMU hecht veel waarde aan het leren van de werkzaamheden en het professionaliseren van haar werk door projecten regelmatig te evalueren. Roulerend zijn twee medewerkers verantwoordelijk voor het bewaken van het overzicht van de uit te voeren evaluaties binnen de NMU. Deze trekkers zorgen ook voor de analyse van de evaluaties als geheel, halen hier de geleerde lessen uit en koppelen deze 4 keer per jaar terug aan het team. In gezamenlijkheid met het team wordt vervolgens besloten of deze lessen worden vertaald naar structurele afspraken in de werkwijze.

Organisatorische zaken

De organisatiestructuur van de NMU is conform het beleidsplan van 2023 opgebouwd. Concreet bestaan er drie teams: klimaat, gezonde leefomgeving en natuurinclusieve samenleving. Projectleiders en communicatiemedewerkers zijn over deze teams verdeeld. Door het werken in deze opzet en doordat een aantal projectleiders in meerdere kompassen functioneren bevorderen we de integrale werkwijze en kennisdeling. Voor extra projecten waarvoor aanvullende financiering wordt verkregen, maar waarvoor binnen de vaste formatie geen capaciteit beschikbaar is, worden externe opdrachtnemers ingehuurd. In 2025 zijn diverse zzp'ers ingezet op projecten rond energie, duurzame landbouw, circulaire economie en communicatie. Daarnaast waren er vier communicatiestagiairs, een onderzoeksstagiair op duurzame landbouw en 3 meewerkstages. Ook boden we een groot deel van het jaar een werkervaringsplek in het kader van re-integratie en het opdoen van werkervaring voor een langdurig arbeidsongeschikte.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaamheid zit verankerd in het DNA van de NMU. Dat betekent dat we niet alleen werken aan een duurzame en mooie provincie Utrecht, maar hier ook als organisatie zelf naar handelen – we 'walk the talk'. Zo stimuleren we medewerkers via een fietsregeling om met de fiets naar het werk te komen; 100% van de medewerkers reist per fiets of met het openbaar vervoer. Als medewerkers een auto nodig hebben om op locatie te komen, kan gebruik gemaakt worden van het gezamenlijke MyWheels (deelauto) account. Ook in onze bedrijfsvoering maken we bewuste keuzes. Catering is standaard biologisch en vegetarisch, en meestal veganistisch, met een sterke voorkeur voor producten uit de regio. Sinds onze verhuizing in 2017 werken we bovendien vanuit een duurzamer pand, met verbeterde energievoorziening en isolatie. We scheiden ons kantoorafval en onderzoeken samen met andere huurders welke aanvullende duurzaamheidsmaatregelen mogelijk zijn.

Vrijwilligersbeleid NMU

Binnen de NMU zetten vrijwilligers zich regelmatig in. Zij melden zich op eigen initiatief, bijvoorbeeld naast hun werk, om bij te dragen aan een duurzame samenleving, of omdat zij (nog) geen passende baan hebben gevonden. Voor deze laatste groep biedt de NMU de mogelijkheid om relevante werkervaring op te doen en een professioneel netwerk op te bouwen, wat hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot – vaak ondersteund met een aanbeveling vanuit de NMU.

Ook in 2025 zijn er weer vrijwilligers actief geweest. Naast de vaste NMU-fotografenpool (4 personen) hebben ook zo'n 50 vrijwilligers bijgedragen aan onze projecten, zoals de aanleg van Heuvelrugtuinen, uitdeelacties van bomen en diverse plantacties.

Gedragscode: 8 principes van Good Governance Code Cultuur

De NMU handelt volgens de acht principes van de Good Governance Code Cultuur. De kern hiervan ligt in het creëren van maatschappelijke waarde, integer en rolbewust handelen, zorgvuldig bestuur en adequaat toezicht. Daarnaast is de NMU door het CBF-erkend als goed doel en voldoet zij aan de Code Goed Bestuur.

De organisatie en governance zijn vastgelegd in de statuten. De directie vormt het bestuur en bestond in 2025 uit Josja Veraart (voorzitter en directeur-bestuurder) en Sonja Sars (adjunct-directeur). Op het bestuur wordt toezicht gehouden door een onafhankelijke Raad van Toezicht (RvT), bestaande uit acht leden, die vier keer per jaar bijeenkomt en daarnaast nog eenmaal gezamenlijk met de RvA. De RvT houdt toezicht op het beleid, beheer en functioneren van de directie.

Daarnaast beschikt de NMU over een Raad van Advies (RvA), met maximaal 21 leden, waarvan minimaal twee derde afkomstig is uit het lokale netwerk en een derde vanuit het maatschappelijk middenveld. Deze raad fungeert als klankbord voor de directie en komt drie keer per jaar bijeen om actuele natuur- en milieuthema's te bespreken en advies te geven. De NMU streeft naar een efficiënte inzet van middelen met maximale maatschappelijke impact. Taken en verantwoordelijkheden zijn helder vastgelegd en sluiten aan bij de principes van good governance. Integriteits- en risicobeleid maken hier nadrukkelijk onderdeel van uit en worden actief onder de aandacht gebracht en regelmatig besproken binnen de organisatie. Vanaf 2026 is er een gezamenlijk integriteitsbeleid met de andere Natuur en Milieufederaties.

Bestuur, Raad van Toezicht en Raad van Advies

Directie en raad van toezicht

De directie vormt het bestuur van de Stichting en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de (dagelijkse) leiding en de uitvoering van programma's en activiteiten van de NMU. De directie is verantwoordelijk voor de financiële positie van de stichting en haar resultaten en bestond in 2025 uit een directeur en een adjunct-directeur met een onderlinge taakverdeling t.a.v. de dagelijkse leiding, onder eindverantwoordelijkheid van de directeur. De directie wordt benoemd door de Raad van Toezicht voor onbepaalde tijd.

De reguliere bestuurlijke overleggen met de provincie vonden plaats op 24 maart 2025 en 22 september 2025. Daarbij werd de voortgang van de uitvoering van het vierjarenprogramma besproken; daarnaast kwamen inhoudelijke onderwerpen aan de orde.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op:

- de algemene gang van zaken binnen de stichting;
- het door de directie gevoerde beleid en beheer;
- het functioneren van de directie.

De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal vijf en maximaal elf leden. De leden worden door de Raad van Toezicht zelf benoemd op basis van vastgestelde profielen. Zij worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar en kunnen aansluitend éénmaal worden herbenoemd voor eenzelfde periode. De leden van de Raad van Toezicht en de Raad van Advies ontvangen geen bezoldiging.

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht stelt het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de overige bezoldigingscomponenten vast. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de vaststelling van het bezoldigingsbeleid en de beloning wordt rekening gehouden met het karakter van de stichting. De beloning is in overeenstemming met eventuele wettelijke voorschriften en/of subsidievoorwaarden. De bezoldiging van de directie is in 2021 door de Raad van Toezicht vastgesteld. Daarnaast toetst de Raad van Toezicht jaarlijks of de bezoldiging van de directie voldoet aan de normen van het CBF. Dit heeft ook voor 2025 plaatsgevonden. Voor een nadere specificatie van de beloning van topfunctionarissen wordt verwezen naar de jaarrekening.

2.6 Activiteiten van de Raad van Toezicht en Raad van Advies

Raad van Toezicht

In 2025 bestond de Raad van Toezicht (RvT) uit acht leden. De RvT kwam dit jaar viermaal bijeen in een reguliere vergadering. Daarnaast nam de RvT – evenals in voorgaande jaren – deel aan de jaarlijkse excursie van de Raad van Advies (RvA). Ook nam een (wisselend) lid van de RvT deel aan de vergaderingen van de RvA.

De directie bereidt de vergaderingen voor in nauw overleg met de voorzitter van de RvT en is bij alle vergaderingen aanwezig. Tijdens iedere bijeenkomst wordt de RvT geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden van de NMU. Deze informatie bestaat onder meer uit voortgangsberichten van de directie en presentaties van medewerkers van de NMU over inhoudelijke onderwerpen. Daarnaast ontvangt de RvT viermaal per jaar een financiële tussenrapportage.

Diverse formele zaken zijn aan de Raad van Toezicht ter goedkeuring voorgelegd, waaronder de jaarrekening en het jaarverslag 2024. Deze zijn, in aanwezigheid van de accountant, goedgekeurd op 25 juni 2025. De begroting en het werkplan 2025 zijn in december 2024 goedgekeurd.

In 2023 zijn de reglementen van de Raad van Toezicht vastgesteld. Deze behoeften in 2025 geen actualisatie. In 2025 is 1 lid van de RvT afgetreden na de eerste termijn, 1 na de tweede termijn en 2 leden hebben de vacante functies ingevuld in september en december, met respectievelijk als focus bestuurlijk netwerk en strategische communicatie. Voorafgaand aan de vergadering van december heeft een aantal gesprekken plaatsgevonden met alle leden van de RvT ten behoeve van de zelfevaluatie. Tijdens de vergadering in december heeft dit geleid tot de nieuwe afspraak dat het toezichtregime standaard wordt toegevoegd bij het kader van de agenda van de vergaderingen zodat dit continu aandacht heeft.

Naast de toezichthoudende taken heeft de RvT een adviserende rol richting de directie. Zo heeft de RvT in 2025 onder andere geadviseerd over de volgende projecten en ontwikkelingen: wind op land, gemeenteraadsverkiezingen, servicepunt energie en eind 2025 een organisatieadvies naar aanleiding van het vertrek van de adjunct-directeur.

De Raad van Toezicht voelde zich ook in 2025 goed geïnformeerd door de directie en spreekt opnieuw haar tevredenheid uit over de samenwerking met de directie van de NMU.

Raad van Advies

De voorzitter van de RvT of leden van de RvT zijn aanwezig geweest bij alle vergaderingen van de Raad van Advies van de NMU. In de RvA zitten voor een belangrijk deel vertegenwoordigers van het netwerk van lokale natuur- en milieuorganisaties. Verder komt een aantal leden vanuit maatschappelijke organisaties. Anderen zijn afkomstig vanuit het bedrijfsleven en actief op het werkveld van de NMU.

De Raad van Advies kwam in 2025 driemaal bijeen, waarvan 1 excursie samen met de RvT. De RvA adviseerde directie en RvT op de volgende thema's: Lekker Lokaal, de gemeenteraadsverkiezingen, circulaire bewonersinitiatieven, servicepunt energie en strategische positionering NMU. Dit jaar namen ook 2 leden na 2 termijnen afscheid van de RvA. Momenteel worden de nieuwe leden geworven.

2.7 Vooruitblik 2026 en verder

Context

Terwijl de wereld om ons heen in snel tempo verandert, en het lastig te voorspellen is waar het allemaal naartoe gaat de komende jaren, werkt de NMU gestaag door aan de maatschappelijke opgaven op klimaat, de natuurinclusieve samenleving en de gezonde leefomgeving. Enerzijds doen we dit in een wereld waarin steeds meer mensen zich zorgen maken over hun directe leefomgeving. Dit zijn ook de mensen die zich er zelf voor in willen zetten. Hier gaat veel positieve kracht van uit en samen met deze mensen bereiken we onze impact. Anderzijds merken we ook, dat als plannen te dichtbij komen in de directe leefomgeving of concreter worden, er een sterke tegenreactie op gang komt. En daarin schuwen de mensen de harde taal niet. We hebben dan ook steeds meer te maken met de gevolgen van de polarisatie in de samenleving, van desinformatie en heftige reacties. Ook de komende periode zullen we hier scherp op zijn en ervoor zorgen dat we als team de juiste handvatten hebben om er op een goede manier mee om te gaan. Daarnaast is het juist ook mogelijk om de ontwikkelingen in de wereld te benutten om meer dan ooit aandacht te vragen voor lokale ketens en deze te realiseren, onafhankelijkheid te promoten van fossiele brandstoffen en grondstoffen, en aan de slag te gaan met de aanpak van droogte of juist een overschot aan water.

Positionering

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een steviger fundament voor de NMU. Een duidelijkere positionering is daar onderdeel van. Een positionering die uitgaat van een positieve impuls: Samen kan het wel. En daarnaast een bredere financieringsbasis. Enerzijds

doen we dat als NMU zelf, anderzijds hebben we met de 12 natuur en milieufederaties de handen ineengeslagen en werken we aan een sterker gezamenlijk beeld en imago. De komende jaren zullen we daarmee doorgaan en het verder concretiseren en dit zal ook duidelijker worden in al onze uitingen en binnen de projecten. Hierbij worden we als samenwerkende NMF's ondersteund door een communicatiestrategen en een fondsenwerver. Een sterke gezamenlijke positionering helpt ons ook in de gepolariseerde wereld om onze rol te kunnen pakken.

Interne ontwikkelingen NMU

Eind 2025 heeft onze adjunct-directeur de NMU verlaten. De opvolger is inmiddels gestart. Omdat deze wisseling samenviel met de start van het opstellen van ons nieuwe 4-jarige beleidsplan, hebben we besloten om het nieuwe beleidsplan niet eind 2026 in te laten gaan, maar een jaar later, opdat we deze periode ook goed kunnen bezinnen op het optimaliseren van de organisatie en te bepalen wat in het huidige tijdsgewricht nodig en wenselijk is. Zo hebben we het afgelopen jaar geïnvesteerd in extra fte op communicatie en op organisatiekracht, voor de vele bijeenkomsten en activiteiten die we organiseren. Dat zorgt ervoor dat er ruimte ontstaat bij projectleiders om focus te houden op de te realiseren impact.

Begin 2026 waren de gemeenteraadsverkiezingen en komend jaar vinden de provinciale verkiezingen plaats. Vandaar dat we zowel in 2025, maar ook in 2026 veel focus hebben op het leveren van input voor verkiezingsprogramma's en coalitieakkoorden en het op de agenda krijgen van onze standpunten.

Financiën

Begin 2025 is onze basisfinanciering goedgekeurd door de provincie voor de komende 4 jaar. Daarmee hebben we een basis om bij te kunnen dragen aan de provinciale doelen op klimaat, natuur en leefomgeving. Met dit jaarverslag sluiten we dus het eerste jaar af van het 4-jarige programma. Zichtbaar is dat we op meerdere thema's hebben geïnvesteerd in een goede basis waarin we de komende 3 jaar verder door kunnen ontwikkelen.

De bijdrage van de Postcode Loterij (die we via de koepel van Natuur- en Milieufederaties ontvangen) is gecontinueerd én verhoogd. Samen met de basisfinanciering van de provincie geeft dat een waardevol fundament. Tegelijkertijd zien we de financiële positie van lokale overheden onder druk staan. Voor ons is dat een reden om zowel onze positionering als onze financiële basis te verbreden. Zo kunnen we aan onze doelen blijven werken!

2.8 Meer impact dankzij de Postcode Loterij

De Natuur en Milieufederaties mogen al meer dan 25 jaar rekenen op de steun van de Nationale Postcode Loterij. De meerjarige bijdrage is in 2025 verhoogd naar 2,5 miljoen euro. Dankzij deze steun kunnen de natuur en milieufederaties (NMF's), samen met ruim 1.300 lokale initiatieven, nog meer betekenen voor mooie en duurzame provincies.

De impact die de NMF's realiseren, zou zonder deze hulp niet mogelijk zijn geweest. Wij zijn de Postcode Loterij en al haar deelnemers dan ook zeer dankbaar voor hun waardevolle bijdrage.

Marieke Rodenhuis, Hoofd Goede Doelen van de Postcode Loterij: *“Verandering begint vaak in de regio. De Natuur en Milieufederaties laten zien hoe je met lokale kennis, betrokken inwoners en sterke coalities grote stappen kunt zetten voor natuur, klimaat en leefomgeving. Als Postcode Loterij zijn we trots dat we dit belangrijke werk, dankzij onze deelnemers, kunnen ondersteunen.”*

Extra financiële ondersteuning

Naast de meerjarige bijdrage kan de NMU voor bijzondere projecten een beroep doen op extra schenkingen van de loterij. Hierdoor kunnen we belangrijke stappen zetten richting een klimaatbestendige, natuurinclusieve en circulaire samenleving. Projecten zoals Natuurkracht en Energietuinen zijn hier aansprekende voorbeelden van. Dit zijn initiatieven die zonder deze aanvullende steun niet gerealiseerd hadden kunnen worden.

Een recenter project dat met hulp van de loterij van start is gegaan, is Boer & Buur met Natuur. In iedere provincie ondersteunen de natuur en milieufederaties twee coalities waarin groene boeren en actieve bewoners samenwerken. Door dit netwerk te versterken, dragen we bij aan meer biodiversiteit, een beter klimaat, circulair grondstofgebruik en gezonde, diervriendelijke voeding — en daarmee aan een toekomstbestendige landbouw.

2.9 Begroting 2026

	Begroting 2026		Realisatie 2025		Begroot 2025	
Baten	€	€	€	€	€	€
Baten particulieren		4.000		4.256		4.000
Baten bedrijven				41.454		
Baten bedrijven in acquisitie		23.270				
Baten subsidies van overheden:						
Provinciale basissubsidie	414.414		400.421		352.638	
Subsidie provincie Utrecht	66.287		428.590		388.383	
overige						
Subsidie provincie Utrecht	32.340		113.543		25.111	
via partner						
Subsidie overige	9.500		13.897		51.213	
overheden						
Subsidie overige	55.000					
overheden via partners						
Subsidies andere partijen	23.040		306.942		10.000	
Subsidie PU in acquisitie	385.399		-		147.126	
Subsidie overige partijen in	152.636		-		298.380	
acquisitie						
Totaal Baten subsidie van overheden		1.138.616		1.263.393		1.273.251
Baten verbonden organisaties zonder winststreven		217.269		159.423		235.635
Baten verbonden organisaties zonder winststreven in acquisitie		33.500		-		-
Baten andere organisaties zonder winststreven		264.115		591.642		426.412
Baten andere organisaties zonder winststreven in acquisitie		70.832		-		-
<i>Som van de geworven baten</i>						
Nog acquireren		312.005		-		191.825
Som van de baten		2.063.607		2.060.168		2.131.123

	Begroting 2026		Realisatie 2025		Begroting 2025	
Lasten		€		€		€
<u>Besteed aan doelstellingen</u>						
Klimaat: klimaatneutrale provincie in 2040	30%	619.605	35%	722.180	36%	772.396
Natuur: robuuste ecosystemen in de provincie Utrecht in 2040	18%	366.234	19%	401.033	21%	458.676
Gezonde leefomgeving:	11%	225.429	17%	341.127	13%	279.225
Basisactiviteiten	19%	384.546	9%	186.537	7%	148.282
Totaal besteed aan doelstellingen		1.595.814		1.650.877		1.658.579
Wervingsbaten	5%	101.559	4%	84.653	5%	102.988
Beheer en administratie	18%	366.234	16%	327.102	17%	372.056
kosten verkrijging projectsubsidies						
Som van de lasten		2.063.607		2.062.632		2.133.623
Saldo voor financiële baten en lasten		-		-2.464		-2.500
Saldo financiële baten en lasten		-		12.068		2.500
Saldo van baten en lasten		-		9.604		-

3. DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE STICHTING

3.1 Staat van Baten en Lasten

Het jaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 9.604 (begroot was nihil resultaat). De vierjarige programmasubsidie van de provincie Utrecht wordt jaarlijks vastgesteld. Tussentijds is het mogelijk om uren te schuiven tussen de jaren. Uren die niet zijn gemaakt worden aan het eind van het jaar verwerkt in de egaliseringsreserve. Het overige resultaat is toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

Aan de doelstelling werd in totaal € 1.650.877 uitgegeven. Dat is 80% van het totaal van de lasten. Van de baten is 19% afkomstig van de programmasubsidie van de provincie Utrecht. Aan activiteiten van de samenwerkende Natuur en Milieufederaties is 8% besteed en aan projecten van de provincie en andere overheden 62%. De overige 9% van de baten komt met name van de vaste bijdrage van de regionale natuurorganisaties en bijdrage van Fondsen. 2% van de baten komt van bedrijven.

3.2 Balans en beleid t.a.v. reserves

Toelichting op de balans en de reserves

De NMU streeft naar een continuïteitsreserve van 4 – 5 maanden van de vaste lasten. Dit wordt jaarlijks herijkt, waarbij gekeken wordt naar de ontwikkeling in de omvang van de organisatie. Dit vermogen dient als buffer voor het opvangen van tegenvallers, fluctuaties in projectinkomsten en als achtergronddekking bij het nemen van risicovolle beslissingen. De continuïteitsreserve na resultaatbestemming bedraagt in 2025 € 663.971. Daarmee is de continuïteitsreserve op niveau.

De provincie Utrecht stelt als voorwaarde dat de reservevorming van subsidiënten niet meer dan 10% van de basissubsidie mag bedragen. Conform de beleidsregels van de provincie Utrecht worden de door de provincie gefinancierde basistaken jaarlijks afgerekend en worden eventueel nog te maken kosten en/of teveel gemaakt kosten toegevoegd of onttrokken aan de tot dit moment opgebouwde egaliseringsreserve.

De reservevorming in het Eigen Vermogen voldoet aan de VFI-richtlijn, namelijk:

- De egalisatie is bedoeld om het overschot/tekort van uren uit de 4-jarige programmafinanciering van de provincie Utrecht op te vangen.
- De continuïteitsreserve is bedoeld om risico's op korte termijn op te vangen.
- Er wordt geen andere reserve gevormd, zonder dat deze bestemd is.

De liquiditeiten van de stichting zijn ondergebracht op meerdere spaarrekeningen, waar geen vermogensrisico's aan verbonden zijn. De NMU belegt niet.

4. VERANTWOORDINGSVERKLARING 2025 STICHTING NATUUR EN MILIEUFEDERATIE UTRECHT

De leden van de directie en de Raad van Toezicht van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) onderschrijven de volgende principes:

1. Binnen de NMU wordt de functie 'toezichthouden' (vaststellen of goedkeuren van plannen, en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk gescheiden van het 'besturen' en van de dagelijkse leiding over de organisatie.
2. De NMU dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
3. De NMU streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

In deze verantwoordingsverklaring wordt beschreven op welke manier de NMU in 2025 invulling gaf aan deze principes.

Ad 1. Functiescheiding tussen toezicht en uitvoering

Bij de NMU is de uitvoering van het beleid gescheiden van het toezichthouden. Deze scheiding is geregeld in de statuten van 1 februari 2022 waarin is vastgelegd dat de NMU twee bestuurlijke organen kent waarbij de directie verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beleid en de Raad van Toezicht (RvT) voor het toezicht.

De RvT bestaat uit 5 tot 11 personen uit verschillende deelgebieden van natuur en milieu met uiteenlopende vaardigheden en competenties. Ten minste één keer per jaar wordt het eigen functioneren besproken. De RvT komt minimaal 4 keer per jaar bijeen om alle relevante financiële zaken en beleidszaken te bespreken. Zij besluit over alle meerjarenbeleidsplannen en (jaar)werkplannen. Conform de statuten van de NMU is het lidmaatschap van de RvT onverenigbaar met de functie van lid van de directie of werknemer van de stichting. De RvT voorziet zelf in zijn vacatures. Conform de statuten van de NMU worden de leden van de directie benoemd door de RvT. De taken en bevoegdheden van de directie, en de onderlinge taakverdeling binnen de directie zijn vastgelegd in het directiestatuut van 16 juni 2010. De directie legt verantwoording af aan de RvT.

Ad 2. Optimale besteding van de financiële middelen

De NMU is in staat om vooraf aan te geven met welke inzet van mensen en middelen welk resultaat kan worden bereikt en om daarover na uitvoering van activiteiten gestructureerd verantwoording af te leggen. Alle beleidsmatige en projectmatige activiteiten zijn gericht op het realiseren van de doelstellingen van de NMU. Dit communiceren we middels het zichtbaar maken van de impact. De directie houdt toezicht op de ureninzet via de urenregistratie en stuurt medewerkers aan op de gestelde doelen. Bestedingen, zowel financieel als in tijd, behoeven altijd fiatting door de directie.

De Raad van Toezicht wordt ten minste 2x per jaar tussentijds op de hoogte gesteld van de financiële voortgang. De begroting en jaarrekening worden jaarlijks goedgekeurd door de RvT. In 2025 werd het jaarverslag 2024 (inclusief jaarrekening met bijbehorende accountantsverklaring in de vergadering van 24-6-2025 goedgekeurd. Op 2-12-2025 werden het werkplan en de begroting van 2026 goedgekeurd. Daarnaast worden de leden van de RvT voorafgaand aan de vergaderingen d.m.v. voortgangsberichten op de hoogte gebracht van de stand van zaken m.b.t. de uitvoering van het beleid, van knelpunten en bijstellingen. Deze voortgangsberichten worden op de RvT-vergaderingen besproken.

Ad 3. Streven naar optimale relaties met belanghebbenden

De NMU investeert in haar netwerk en streeft daarin naar optimale relaties met belanghebbenden. Reguliere overleggen met de diverse gremia dragen hieraan bij. Minimaal twee keer per jaar vindt een bestuurlijk overleg plaats met de subsidie-verantwoordelijk gedeputeerde van de provincie. Reguliere bestuurlijke gesprekken vinden onder andere plaats in het Oostbroekverband, de Natuur en Milieufederaties en de Groenell van landelijke milieuorganisaties. Naast deze reguliere verbanden vinden diverse overleggen plaats met directieleden en bestuurders van onder meer LTO, kennisinstellingen, gemeenten en ondernemers.

Vele lokale natuur- en milieugroepen en groene bewoners in de provincie Utrecht erkennen de NMU als vaandeldrager. Een aantal leden van deze groepen is vertegenwoordigd in de Raad van Advies, alsmede andere stakeholders van bedrijven of kennisinstellingen. Ook buiten deze formele structuur spant de NMU zich in om goede banden te onderhouden met de lokale achterban, bijvoorbeeld via het Adviespunt Ruimte waar mensen terecht kunnen, door bijeenkomsten voor hen te organiseren of hen meer intensief te ondersteunen bij activiteiten naar aanleiding van ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor de samenwerkende natuur- en milieuorganisaties in de provincie Utrecht vervult de NMU een coördinerende rol. Hiervoor ontvangt de NMU van de terreinbeherende organisaties een jaarlijkse bijdrage. De werkzaamheden worden besproken op het directeurenoverleg en in bilateraal overleg met de afzonderlijke organisaties.

De NMU heeft vanaf juni 2005 een klachtenprocedure. Deze klachtenprocedure is in 2021 uitgebreid met een meldpunt integriteitsschendingen. Er zijn in 2025 geen meldingen binnengekomen.

Communicatie vindt op een regelmatige basis en structurele manier plaats. Hierbij worden alle beschikbare communicatiemiddelen, cross-mediaal ingezet. (website, facebook, X, LinkedIn, nieuwsbrieven). We maken onderscheid in het professionele netwerk, in collectieve bewonersgroepen en –initiatieven en individuele groene Utrechters die het werk van de NMU een warm hart toe dragen. Deze groepen worden zoveel mogelijk op een juiste manier bediend. Geïnteresseerden kunnen zichzelf voor de diverse media aanmelden, zoals voor de maandelijkse nieuwsbrief. Vervolgens wordt structureel gekeken hoe individuen en groepen die zich aan de NMU verbinden, dikwijls via een specifiek thema, ook breder en actiever betrokken kunnen worden.

Utrecht, april 2026

BIJLAGE I

Samenstelling Raad van Toezicht

Aan- en aftredingsdata leden Raad van Toezicht:

Naam	Benoemd	Herkies- baar	Verplicht aftredend	
C.I. Porsius	01-01-2024	2028/1	2032	
J.B. Levels-Vermeer	25-09-2018		2026	Herkozen in 2022
C.A.M. Groot	20-09-2016		2024	Afgetreden 19-03-2025
G.U. Kuneman	16-02-2021	2025/2		Afgetreden 15-10-2025
S. Bannier-Strik	16-02-2021	2025/2	2029	
J.S. van de Griendt	05-10-2021	2025/9	2029	
M.E.W. Schelhaas	05-10-2021	2025/9	2029	
L.S. de Waal	10-12-2024	2028/12	2032	
O.S.W. Miedema	17-09-2025	2029/9	2033	

BIJLAGE 2

Nevenfuncties Bestuur van Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht in 2025

Aan de leden van de directie, Raad van Toezicht en Raad van Advies zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt. De leden van directie en Raad van Toezicht hebben allen een verklaring ondertekend dat zij geen andere onverenigbare nevenfuncties vervullen of een onderlinge (familie)relatie hebben. Door hen opgegeven relevante (neven-) functies:

Bestuur	Nevenfuncties
J.L. Veraart	Algemeen bestuurslid van het bestuur van de Natuur en Milieufederaties Lid DB Gebiedscommissie Utrecht West (tbv afronding van de stichting gecontinueerd na opheffing) Lid bestuur PCO2N (Platform CO2 Neutraal) Lid curriculumcommissie opleiding Future Planet Studies UVA.
S. Sars	Lid DB Stichting Doe-tuinen (Haarlem)

RvT	Nevenfuncties
C.I. Porsius	Algemeen directeur/secretaris Bureau commissie mer en de Ecologische Autoriteit
C.A.M. Groot	Senior projectleider marketing Natuur & Milieu Communicatiemanager bij de Rijke Noordzee Communicatie, tennisvereniging Luck Raack
J.B. Levels-Vermeer	Partner / senior adviseur LBPSIGHT Lid commissie Milieu en Ruimte, gemeente Soest
G.U. Kuneman	Directeur-bestuurder bij Bosgroep Midden Nederland Voorzitter bestuur Stichting Veluwefonds Voorzitter Herenboeren Amersfoort
S. Bannier-Strik	Senior inspecteur team Horizontale taken directie Slachtoezicht, Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
J.S. van de Griendt	Eigenaar en adviseur Stratego Advies Lid van de Raad van Commissarissen van de woningcorporatie Woningbelang in Valkenswaard en Bergeijk, sinds 2020
M.E.W. Schelhaas	Secretaris-directeur bij de Nederlandse Unesco Commissie Voorzitter Raad van Advies Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland
L.S. de Waal	Sector Banker Bouw bij ABN-AMRO

DEEL II Jaarrekening 2025

BALANS PER 31 DECEMBER 2025

(na resultaatbestemming)

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	€	€	€
Activa				
<u>Materiele vaste activa</u>		7.044		10.326
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>				
Debiteuren	324.698		221.393	
Overige vorderingen en overlopende activa	363.525		451.303	
		688.223		672.696
<u>Liquide middelen</u>		<u>1.063.870</u>		<u>925.650</u>
Totaal activa		<u>1.759.137</u>		<u>1.608.672</u>
	31-12-2025		31-12-2024	
	€	€	€	€
Passiva				
<u>Reserves en fondsen</u>				
Stichtingskapitaal	2.269		2.269	
Continuïteitsreserve	663.971		654.367	
		666.240		656.636
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	76.607		144.199	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	116.780		65.249	
Overige schulden en overlopende passiva	899.510		742.588	
		<u>1.092.897</u>		<u>952.036</u>
Totaal passieve		<u>1.759.137</u>		<u>1.608.672</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
Baten	€	€	€
Baten particulieren	4.256	4.000	4.135
Baten bedrijven	41.454	-	31.104
Baten loterijorganisaties	-	-	-
Baten subsidies van overheden			
Provinciale basissubsidie	400.421	352.638	386.641
Projectsubsidies			
overheden	<u>862.967</u>	<u>920.613</u>	<u>1.054.184</u>
Totaal baten subsidie van overheden	1.263.393	1.273.251	1.440.825
Baten verbonden organisaties zonder winststreven	159.423	438.374	34.400
Baten andere organisaties zonder winststreven	591.642	415.498	560.753
<i>Som van de geworven baten</i>	<u>2.060.168</u>	<u>2.131.123</u>	<u>2.071.217</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	-	-	-
Overige baten	-	-	-
Som van de baten	2.060.168	2.131.123	2.071.217

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *DK*

	Realisatie 2025	€	Begroot 2025	€	Realisatie 2024	€
Lasten						
<u>Besteed aan doelstellingen</u>						
Klimaat: klimaat neutrale provincie in 2040	35%	722.180	36%	772.396	34%	702.553
Natuur: robuuste ecosystemen in de provincie Utrecht in 2040	19%	401.033	21%	458.676	19%	388.227
Gezonde leefomgeving:	17%	341.127	13%	279.225	24%	490.099
Basisactiviteiten	9%	186.537	7%	148.282	6%	120.476
Totaal besteed aan doelstellingen		1.650.877		1.658.579		1.701.355
Wervingsbaten	4%	84.653	5%	102.988	23%	62.238
Beheer en administratie	16%	327.102	17%	372.056	14%	286.130
Kosten verkrijging projectsubsidies		-		-		-
Som van de lasten		2.062.632		2.133.623		2.049.723
Saldo voor financiële baten en lasten		-2.464		-2.500		21.494
Saldo financiële baten en lasten		12.068		2.500		5.196
Saldo van baten en lasten		9.604		-		26.690
Resultaatbestemming:						
Egalisatiereserve		-				-
Continuïteitsreserve		9.604				26.690
Totaal		-				26.690

De Natuur- en Milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de bijlage "Toelichting lastenverdeling".

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *DK*

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2025

	2025	2024
€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Resultaat	9.604	26.690
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	5.151	6.318
Veranderingen in het werkkapitaal:		
- Mutatie vorderingen	(15.527)	318.159
- Mutatie kortlopende schulden	140.861	(465.514)
	140.088	(114.347)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materieel vaste activa	(1.868)	(1.860)
Desinvesteringen materieel vaste activa		-
Mutaties langlopende schulden	(1.868)	(1.860)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Netto kasstroom:		
Mutatie geldmiddelen	138.220	(116.207)
Samenstelling geldmiddelen		
Geldmiddelen per 1 januari	925.650	1.041.857
Mutaties liquide middelen	138.220	(116.207)
Geldmiddelen per 31 december	1.063.870	925.650

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *OK*

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Utrecht, onder nummer 41177152
De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn Fondsenwervende instellingen (RJ 650)

Grondslagen van waardering

Materiële en immateriële vaste activa

De materiële en immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Afschrijvingspercentages:

- Apparatuur: 25%
- Software: 20% - 33%

Overige activa en passiva

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

De overige activa en passiva worden opgenomen voor de nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Baten van particulieren

Onder de categorieën donaties/giften van particulieren worden gelden verantwoord die door de gever vrijwillig zijn afgestaan en geen (evenredige) tegenprestatie vormen voor geleverde goederen en of diensten. Deze gelden worden doorgaans verantwoord op basis van ontvangst (kasstelsel).

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De vaste bijdrage die de NMU ontvangt van de NMF heeft betrekking op het jaar van ontvangst en wordt aan dat jaar toegerekend.

Baten van bedrijven

Onder de categorieën donaties/giften van bedrijven worden gelden verantwoord die door de geveer vrijwillig zijn afgestaan en geen (evenredige) tegenprestatie vormen voor geleverde goederen en of diensten. Deze gelden worden doorgaans verantwoord op basis van ontvangst (kaststelsel).

Baten van loterij-organisaties

De bijdragen uit nationale loterijen, puzzelacties van bladen e.d. en/of andere fondsenwervende instellingen worden verantwoord onder deze categorie. Bij de NMU is geen sprake van deze baten.

Subsidies overheden

Onder deze categorie worden subsidies van overheden verantwoord, waaronder de provinciale basissubsidie en projectsubsidies van de provincie en andere overheden. Onder projectsubsidies zijn te verstaan bijdragen, die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van de kosten eigen organisatie en materiaalkosten voor een bepaald project.

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven

Onder baten van verbonden organisaties zonder winststreven worden opgenomen de baten van nationale en internationale moeder- en zusterorganisaties van de fondsenwervende organisatie. Bij de NMU worden onder deze categorie verantwoord: de gelden van de Nationale Postcodeloterij die de NMU ontvangt via St. De Natuur en Milieufederaties (NMF). Eventuele hiermee samenhangende verwervingskosten komen voor rekening van NMF.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Onder de categorieën baten andere organisaties zonder winststreven worden gelden verantwoord die door de geveer vrijwillig zijn afgestaan en geen (evenredige) tegenprestatie vormen voor geleverde goederen en of diensten. Deze gelden worden als het donaties betreft, verantwoord op basis van ontvangst (kaststelsel). Jaarlijkse bijdragen van aangesloten organisaties worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Deze betreffen baten zoals campagneopbrengsten en vergoedingen voor niet-projectgebonden diensten.

Bestedingen

Onder de bestedingen worden, per doelstelling, de volgende kosten verantwoord:

- directe projectkosten
- aandeel in de kosten eigen organisatie

Kosten eigen organisatie

Onder de kosten eigen organisatie worden de kosten verantwoord van de eigen organisatie (kosten van bestuur, beheer en uitvoering). Deze kosten worden op basis van het aantal directe uren (project- en beleidswerk) verdeeld naar de doelstellingen. In de toelichting op de bestedingen is ook een verdeling van de kosten eigen organisatie opgenomen, waarbij

rekening is gehouden met de uren die besteed zijn aan werving baten en aan beheer en administratie.

Beheer en administratie

Voor de post Beheer en Administratie (B&A) hanteren de milieufederaties een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de Toelichting op de bestedingen, maar worden in de staat van baten en lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

Tot de directe kosten B&A worden in die toelichting de ingekomen facturen voor administratie (administratiekantoor, accountant, CBF, etc.), verzekeringen en bestuurskosten gerekend. Op basis van de uren van directie en secretariaat die in het boekjaar besteed zijn aan personeels- en organisatiebeleid, RvT, RvA en algemene administratie worden ook naar rato de overige kosten eigen organisatie toegerekend aan deze post.

Wervingskosten

Alle directe kosten van activiteiten, die direct of indirect ten doel hebben mensen, bedrijven of instellingen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, worden aangemerkt als werving baten. Op basis van het aantal fte's dat aan projectacquisitie is besteed, worden de kosten eigen organisatie naar rato toegerekend aan deze posten.

Overige grondslagen

Belastingen

Btw

In 2025 is net als in voorgaande jaren een aantal projecten gefinancierd door middel van opdrachten, waarover btw-afdracht verschuldigd was. Over de overige activiteiten van de stichting is geen btw verschuldigd.

Begin 2014 is er een gesprek geweest met de belastingdienst Regio Utrecht over de interpretatie van de btw-plicht bij projecten en over de vooraftek. Op basis hiervan kan de stichting jaarlijks de vooraftek van de algemene kosten in rekening brengen volgens een bepaald percentage. Dit percentage betreft het deel van de opbrengsten waarover btw wordt afgedragen. Jaarlijks wordt het percentage geschat op basis van voorgaande jaren, en bij de jaarrekening wordt het werkelijke percentage berekend. Op grond hiervan wordt een suppletieverzoek ingediend.

Vennootschapsbelasting

De stichting is in principe vennootschapsbelasting verschuldigd indien het resultaat in het verslagjaar tenminste € 15.000 bedraagt en het resultaat van de vijf afgelopen jaren tenminste € 75.000 bedraagt. De NMU heeft laten onderzoeken of (een deel van) haar activiteiten moeten worden onderworpen aan vpb-plicht en wat daarvan de mogelijke consequenties op administratief en financieel vlak zijn. De conclusie van dit onderzoek luidt dat er argumenten zijn dat de NMU niet deelneemt aan het economisch verkeer, maar een

louter maatschappelijke functie vervult. Zolang de resultaten van de NMU nihil of bescheiden positief zijn, is er geen sprake van een winststreven.

ANBI-status

De NMU is door de Belastingdienst aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De ANBI-status heeft belastingvoordelen voor zowel de instelling als voor de gever.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de integrale methode.

TOELICHTING OP DE BALANS 2025

Activa

Materiele vaste activa

	Hardware €	Software €
Aanschafwaarde	45.528	8.360
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	35.202	8.360
Boekwaarde per 1 januari	10.326	0
Investeringen	1.869	-
Desinvesteringen	-	-
Totaal (des)investeringen	1.869	-
Afschrijvingen	5.151	-
Afschrijving desinvesteringen	-	-
Totaal (des)afschrijvingen	5.151	-
Aanschafwaarde	47.397	8.360
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	40.353	8.360
Boekwaarde per 31 december	7.044	0

Vorderingen

	31-12-2025 €	31-12-2024 €
<u>Debiteuren</u>		
Debiteuren	330.990	221.393
Voorziening dubieuze debiteuren	-6.292	-
	324.698	221.393

Overige vorderingen en overlopende activa:

Nog te vorderen provincie Utrecht basissubsidie 2021-2024	33.390	33.390
Nog te vorderen provincie Utrecht energiesubsidie 2025-2028	38.664	-
Nog te vorderen subsidie provincie Utrecht	86.985	19.283
Nog te vorderen projecten provincie Utrecht	41.686	3.702
Nog te vorderen projecten De Natuur en Milieufederaties	90.057	197.740
Nog te vorderen Oostbroekorganisatie	-	14.783
Nog te vorderen overige overheden	46.313	68.017
Nog te vorderen projecten overige financiers	701	67.573
Vooruitbetaalde kosten	484	33.902
Nog te betalen nettolonen	179	-
Nog te ontvangen bankrente	8.512	3.706
Overige	16.554	9.207
	363.525	451.303

Projectsubsidies die betrekking hebben op in 2025 uitgevoerde werkzaamheden, maar nog niet zijn ontvangen, zijn opgenomen onder nog te vorderen projectsubsidies.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
<u>Liquide middelen</u>	<u>1.063.870</u>	<u>925.650</u>

Onderdeel van de liquide middelen is een bankgarantie van € 11.000 gesteld t.b.v. de verhuurders van de kantoorruimte.

Passiva

<u>Reserves en Fondsen</u>	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
<u>Stichtingskapitaal</u>		
Stand per 1 januari	2.269	2.269
Mutatie uit de resultaatverdeling	-	-
Stand per 31 december	<u>2.269</u>	<u>2.269</u>
<u>Egalisatiereserve</u>		
Stand per 1 januari	-	-
Mutatie uit de resultaatverdeling	-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Conform de beleidsregels van de provincie Utrecht wordt de vierjarige subsidie jaarlijks tussentijds vastgesteld. Maximaal 10% van de jaarsubsidie mag worden gereserveerd in de egalisatiereserve..

<u>Continuïteitsreserve:</u>		
Stand per 1 januari	654.367	627.677
Mutatie uit de resultaatverdeling	9.604	26.690
Stand per 31 december	<u>663.971</u>	<u>654.367</u>

De NMU streeft naar een continuïteitsreserve van 4-5 maanden van de vaste lasten (€ 544.903 / € 681.128). Dit vermogen dient als buffer voor het opvangen van tegenvallers, fluctuatie in projectinkomsten en als achtergronddekking bij het nemen van risicovolle beslissingen. Door de meest recente toevoeging is de gewenste hoogte van de reserve bereikt. De ontwikkelingen in 2025 rechtvaardigen de hoogte van deze reserve.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *DK*

<u>Kortlopende schulden</u>	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
<u>Crediteuren</u>	76.607	144.199
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen:</u>		
Omzetbelasting	79.379	36.669
Loonbelasting	37.401	28.580
	116.780	65.249

In 2025 werden enkele projecten gefinancierd via opdrachtverlening. Over deze bedragen was btw verschuldigd.

<u>Overige schulden en overlopende passiva:</u>	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
<u>Overige kortlopende schulden</u>		
Vooruit ontvangen subsidie provincie Utrecht	89.206	141.036
Vooruit ontvangen projecten provincie Utrecht	23.122	1.052
Vooruit ontvangen projecten De Natuur en Milieufederaties	364.734	258.549
Vooruit ontvangen overige overheden	139.648	12.847
Vooruit ontvangen projecten overige financiers	62.601	89.390
Vooruit ontvangen subsidies	56.959	97.713
Vakantiegeldverplichting	58.914	49.598
Verlofuren verplichting	44.944	43.780
Nog te betalen accountantskosten	9.635	13.976
Nog te betalen bedragen	49.747	33.623
Nog te betalen lonen	-	1.024
	899.510	742.588

In 2025 werden diverse voorschotten ontvangen van o.a. de provincie ten behoeve van projecten die doorlopen in 2026.

Niet in de balans opgenomen rechten

Er zijn geen opgenomen rechten die niet op de balans zijn vermeld.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn geen langlopende verplichting die niet op de balans zijn vermeld.

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2025		Begroot 2025		Realisatie 2024	
	€	€	€	€	€	€
<u>Fondsenwerving</u>						
Donaties en giften particulieren		3.373		4.000		2.146
Baten particulieren		883		-		1.989
Baten bedrijven		41.454		-		31.104
<u>Baten subsidies van overheden</u>						
<u>Reguliere provinciale subsidie 2021-2024</u>						
Jaartranche conform beschikking	-		-		342.591	
Indexering	-		-		44.050	
Bedrag meegenomen uit vorig boekjaar	-		-		-	
Bedrag onttrokken aan de egaliseringsreserve	-		-		-	
		-		-		386.641
<u>Reguliere provinciale subsidie 2025-2028</u>						
Jaartranche conform beschikking	386.641		352.638		-	
Indexering	13.780		-		-	
Bedrag meegenomen uit vorig boekjaar	-		-		-	
Bedrag onttrokken aan de egaliseringsreserve	-		-		-	
		400.421		352.638		-
Projectsubsidies **)	428.590		388.383		469.582	
Projectsubsidies provincie Utrecht	113.543		25.511		145.669	
Projectsubsidies andere overheden	13.897		51.213		63.614	
Projectsubsidies andere overheden via partners	306.942		10.000		375.319	
Projectbijdragen van niet-overheden	-		-		-	
Projectsubsidie in acquisitie	-		445.506		-	
		1.263.393		1.273.251		1.440.825

De projectsubsidies worden in de begroting niet uitgesplitst naar de verschillende financiers.
De projectsubsidies zijn incidenteel.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
<u>Baten van verbonden organisaties zonder winststreven</u>			
Nationale Postcode Loterij (via NMF) reguliere bijdrage	140.000	235.635	28.000
Nationale Postcode Loterij (via NMF) extra projectbijdragen	19.423	-	6.400
Nationale Postcode Loterij (via NMF) in acquisitie	-	202.739	-
	159.423	438.374	34.400

Een deel van de in april 2025 ontvangen reguliere bijdrage van de NPL via de NMF wordt besteed aan projecten in 2026 en is in 2025 opgenomen onder kortlopende schulden. Voor de specificatie van de extra projectbijdrage van De Stichting Natuur en Milieufederaties zie bijlage 1 overzicht projecten 2025.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
<u>Baten van andere organisaties zonder winststreven</u>			
Jaarlijkse bijdragen aangesloten organisaties	20.000	20.000	20.000
Overige bijdragen aangesloten organisaties	55.008	36.270	37.592
Projectbijdragen provincie Utrecht	171.958	23.904	161.128
Projectbijdragen andere overheden	218.430	143.499	249.661
Projectbijdrage overheden (via NMF)	10.060	-	-
Projectbijdragen van niet-overheden	64.962		92.372
Projectbijdragen van niet-overheden (via NMF)	51.224		
Nog te acquireren	-	191.825	-
	591.642	415.498	560.753
Som van de Baten	2.060.168	2.131.123	2.071.217

Percentage van de baten besteed aan doelstellingen	87%	81%
Percentage van de lasten besteed aan de doelstellingen	87%	82%
Percentage van de baten besteed aan werving	4%	3%

Voor de specificatie van deze projectsubsidies zie bijlage 1 overzicht projecten 2025. Voorafgaand aan het boekjaar is niet in te schatten welk deel van de projecten het karakter zal hebben van Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten. Daarom wordt deze post niet apart begroot.

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BESTEDINGEN

BESTEDINGEN	Doelstellingen									
	Klimaat:	Natuur:	Gezonde leefomgeving	Basis-activiteiten	Beheer & Adm.	Verkrijging subsidies	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024	
	klimaat-neutrale provincie in 2040	robuuste eco systemen in de provincie Utrecht in 2040								
				</						

Gemiddeld aantal personeelsleden (in fte's)

17,22 17,63 17,43

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *DK*

Financiële baten en lasten

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Financiële baten en lasten	13.821	2.500	6.466
Rentebaten	-	-	-
Rentelasten	1.753	-	1.270
Bankkosten			
	12.068	2.500	5.196

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *dk*

DIRECTIEBELONING WNT VERANTWOORDING 2025

De WNT is van toepassing op Natuur en Milieufederatie Utrecht. Het voor de Natuur en Milieufederatie Utrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000,-, dit betreft het algemene WNT-maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025

Bedragen x € 1

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2025

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

Dienstbetrekking

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Subtotaal

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag

Bezoldiging

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

Sonja Sars

adjunct directeur

01/ 01 t/m 31-12

0,842

Ja

72.678

10.050

82.728

207.158

n.v.t

€ 82.728

n.v.t

n.v.t

Josja Veraart

Directeur

01/ 01 t/m 31-12

1

Ja

105.599

14.270

119.869

246.000

n.v.t

€ 119.869

n.v.t

n.v.t

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: *DK*

Gegevens 2024**Bedragen x € 1**

Functiegegevens

Aanvang en einde functieervulling in 2023

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

Dienstbetrekking

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Subtotaal

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

Bezoldiging**Sonja Sars**

adjunct directeur

01/ 01 t/m 31-12

0,842

Ja

69.672

9.180

78.852

195.720

78.852**Josja Veraart**

Directeur

01/ 01 t/m 31-12

1

Ja

98.684

12.901

111.585

223.000

111.585

Id.Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2025**NAAM TOPFUNCTIONARIS**

C.A.M. Groot

J.B. Levels-Vermeer

G.U. Kuneman

S. Bannier-Strik

J.S. van de Griendt

M.E.W. Schelhaas

C.I. Porsius

L.S. de Waal

FUNCTIE

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Voorzitter Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Gegevens 2024**NAAM TOPFUNCTIONARIS**

C.A.M. Groot

J.B. Levels-Vermeer

G.U. Kuneman

S. Bannier-Strik

J.S. van de Griendt

M.E.W. Schelhaas

C.I. Porsius

H. Stegenga

FUNCTIE

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

Voorzitter Raad van Toezicht

Lid Raad van Toezicht

De overige tabellen 1b, 1c, 1e, 1f, 1g, 2 en 3 van het voorgeschreven Verantwoordingsmodel WNT 2025 zijn niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

REGELING BELONING DIRECTEUREN VAN GOEDE DOELENORGANISATIES

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Natuur en Milieufederatie Utrecht de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de Natuur en Milieufederatie Utrecht vond plaats door de Raad van Toezicht tbv de jaarrekening van 2025. Dit leidde tot een zgn. BSD-score voor de directeur van 349,6 punten met een maximaal jaarinkomen van € 115.922 (1 fte, 12 maanden, functiegroep F) en voor de adjunct-directeur van 304 punten met een maximaal jaarinkomen van € 77.397,- (0,84 fte, 12 maanden, functiegroep D).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomens van de directeur en adjunct-directeur bedroegen in 2025 respectievelijk: € 105.599,- en € 72.678,-. Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn bleven voor de directeur met een bedrag van € 119.869,- binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 143.743,- en voor de adjunct-directeur met een bedrag van € 82.728,- binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 114.252,-. De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Natuur en Milieufederatie Utrecht volgt bij haar beloningsbeleid de CAO- De Landschappen (onderdeel Raam-CAO Bos & Natuur) zonder deel te nemen aan de CAO.

Bezoldiging directie				
Naam	S. Sars		J.L. Veraart	
Functie	adjunct-directeur		directeur	
Dienstverband				
Aard (looptijd)	onbepaald		onbepaald	
Uren	32		38	
Parttime percentage	84%		100%	
Periode	1/1-31/12		1/1-31/12	
Bezoldiging				
Jaarinkomen bruto				
Loon/salaris	€67.416		€ 98.058	
Vakantiegeld	€ 5.261		€ 7.542	
Eindejaarsuitkering				
Belastbare onkostenvergoedingen	-		-	
Variabel jaarinkomen	-		-	
Totaal jaarinkomen		€ 72.678		€ 105.599
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	-		-	
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	€ 10.050		€ 14.270	
Overige beloningen op termijn	-		-	
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-		-	
Totaal overige lasten en vergoedingen		€ 10.050		€ 14.270
Totaal bezoldiging 2025		€82.728		€ 119.869
Bezoldiging 2024				
Periode: 1-1-2024 / 31-12-2024				
Omvang dienstverband in fte: 0,84 en 1,0 fte				
Totaal bezoldiging 2024		€ 78.852		€ 111.585

Er zijn aan de directie geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ontvangt voor haar inzet geen bezoldiging.

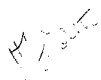
Ontwikkelingen na balansdatum

Er zijn geen ontwikkelingen na balansdatum die van invloed kunnen zijn op de jaarrekening 2025.

Ondertekening van de jaarrekening

16 juni 2026

J.L. Veraart
Directeur

C.I. Porsius
Voorzitter Raad van Toezicht

C.I. Porsius (23 jun. 2026 12:30:54 GMT+2)

Leden Raad van Toezicht:

M.E.W. Schelhaas

L.S. de Waal

L.S. de Waal (24 jun. 2026 22:32:34 GMT+2)

O.S.W. Miedema

O.S.W. Miedema (23 jun. 2026 11:06:03 GMT+2)

K.J.L. Abbenbroek

K.J.L. Abbenbroek (23 jun. 2026 10:48:49 GMT+2)

J.S. van de Griendt

J.B. Levels-Vermeer

J.B. Levels-Vermeer (23 jun. 2026 12:53:53 GMT+2)

S. Bannier-Strik

S. Bannier-Strik (23 jun. 2026 20:18:39 GMT+2)

De jaarrekening 2025 is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht d.d. 16 juni 2026.

DEEL III Overige gegevens

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

De provincie Utrecht stelt als voorwaarde dat de reservevorming van subsidiënten niet meer dan 10% van de basissubsidie mag bedragen. Conform beleidsregels van de provincie Utrecht worden de door de provincie gefinancierde basistaken jaarlijks afgerekend en worden eventueel nog te maken kosten/teveel gemaakt kosten toegevoegd/onttrokken aan de tot dit moment opgebouwde egalisatiereserve.

Vanaf 2018 wordt het resultaat toegevoegd of onttrokken aan de continuïteitsreserve. Dit vermogen dient als buffer voor het opvangen van tegenvallers, fluctuatie in projectinkomsten en als achtergronddekking bij het nemen van risicovolle beslissingen. De NMU hanteert voor de omvang van haar continuïteitsreserve het uitgangspunt van 4 - 5 maanden van de vaste lasten. Dit wordt jaarlijks door de RvT herijkt en daarbij wordt gekeken naar de ontwikkeling in de omvang van de organisatie.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van provincie Utrecht

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van
Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht te Utrecht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties' en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde subsidiebatens- en lasten alsmede de bijbehorende balansmutaties over 2025 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met subsidieverlening van de provincie Utrecht met nummer 2552-6002215.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol verantwoording van subsidies vanaf € 125.000,- provincie Utrecht mei 2022 en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de subsidieverlening van de provincie Utrecht met nummer 2552-6002215 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ 650 'Fondsenwervende organisaties' en de overige gegevens in overeenstemming met de subsidieverlening van de provincie Utrecht met nummer 2552-6002215.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 650 'Fondsenwervende organisaties' en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de subsidieverlening van de provincie Utrecht met nummer 2552-6002215.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

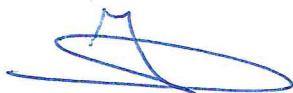
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2025, het Controleprotocol verantwoording van subsidies vanaf € 125.000,- provincie Utrecht mei 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 16 juni 2026
De Jong AFM B.V.

J.D. de Jong AA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT PROJECTEN 2025

Projectnaam	uren	Uur- tarief	Materiaalkosten	Inhuur	Partners	Winst / Verlies	Totale baat	Totale baat
	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2024
Baten van particulieren							€ 883	€ 1.989
Training energieboswachters			€ 26				€ 686	€ 836
Licht uit Nacht aan							€ 197	
Boompjesacties Gemeente IJsselstein								€ 705
Boompjesactie gemeente Utrechtse Heuvelrug								€ 480
Duurzame Landbouw met Natuur								(€ 32)
Baten bedrijven							€ 41.454	€ 31.104
Samenwerking Vitens	186,5	€ 98				(€ 1.617)	€ 16.660	€ 16.320
Verticaal gevelgroen – Lage Weide	72	€ 100	€ 7.420				€ 14.693	
Ecotransferium – Wetering Haarlijn	41	€ 98				(€ 524)	€ 4.018	
Campagne Consuminderen	14	€ 98	€ 1.000				€ 1.848	€ 4.152
Heuvelrugtuinenactie Woning			€ 1.533				€ 1.533	
Trainingen energiecoaches gemeenten	11	€ 98					€ 1.040	
Servicepunt duurzame daken gemeente Utrecht			€ 862				€ 862	€ 1.533
Gastcollege	7						€ 500	
Servicepunt Duurzame Daken gem. Zeist			€ 300				€ 300	
Inhouse trainingen								€ 650
Bomenplantactie Energie Beheer Nederland								€ 4.949
Bomenplantactie We boost								€ 3.500
Baten van subsidie van overheden							€ 1.263.393	€ 1.440.825
<u>Provincie Utrecht</u>							€ 829.011	€ 856.223
Exploitatiesubsidie	4.086	€ 98					€ 400.421	€ 386.641
Bermscouts bijdrage PU via RVO	25	€ 53					€ 529	
NMU prijzen voor bewonersinitiatieven CE	52	€ 98	€ 500				€ 5.596	
Servicepunt Warmte	1.732	€ 95	€ 35.708	€ 1.362			€ 201.662	€ 136.979
Kennisnetwerk KLE bijdrage PU	355,5	€ 96	€ 5.522	€ 20.425		(€ 18.321)	€ 29.974	

Projectnaam	Uren	Uur- tarief	Materiaalkosten	Inhuur	Partners	Winst / Verlies	Totale baat	Totale baat
	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2024
MiddenNL circulair jaar 1	1.417,5	€96	€ 7.388			(€ 20.049)	€ 123.419	€ 64.506
MiddenNL circulair jaar 2								€ 26.240
Voucherregeling 2021								(€ 800)
Voucherregeling 2023	298,5	€ 96	€ 7.539		€4.287	(€ 10.164)	€ 40.469	€ 179.501
RSG 2024-2025	368	€ 98				(€ 4.814)	€ 31.250	€ 31.250
Energiecoöperaties wind en zon						(€4.309)	(€4.309)	
Leren over Warmte							€ 113.543	€ 31.906
<u>Provincie Utrecht subsidie via partner</u>							€ 145.669	
Agroforestry netwerk	92	€ 96					€ 8.832	
Uitdeelacties bomenplan LEU	204	€ 98	€ 1.690			(€ 196)	€ 21.486	€ 45.761
Duurzame Landbouw met Natuur								€ 32.777
Groen aan de buurt	216,5	€ 97	€ 870				€ 21.854	€ 56.631
Heuvelrugtuinen fase 3	537	€ 100	€ 8.150			(€ 479)	€ 61.371	€ 10.500
Verkenning circulair samen met ROM							€ 13.897	€ 63.614
<u>Projectsubsidies andere overheden</u>							€ 132	
Bermscouts (bijdrage EU subsidie via RVO)							€ 6.673	€ 17.193
Kennisnetwerk KLE								€ 24.442
Heuvelrugtuinen fase 2							€ 7.292	€ 21.979
Cohere (Climate)						(€200)	(€ 200)	
Landelijke projectgroep Veenweide							€ 306.942	€ 375.319
<u>Projectsubsidies andere overheden via partner</u>							€ 3.430	€ 17.420
SABE DIY Agroforestry (NMF)	60	€ 65	€ 39			(€ 528)	€ 4.905	€ 347.899
NL2120 Klimaatambassadeurs training (NMF)	62,5	€ 78					€ 287.328	
Participatiecoalitie 2025 (NMF)	2.481,75	€ 110	€ 14.426			(€ 91)		€ 347.899
Participatiecoalitie 2024 (NMF)		€					€ 11.100	€ 10.000
NP RES natuurinclusief (NMF)	120	€ 100	€ 178			(€ 1.078)	€ 179	
servicepunt circulair (NMF)			€ 239			(€60)	€ -	€ -
<u>Projectbijdragen van niet-overheden</u>								

Projectnaam	uren	Uur- tarief	Materialkosten	Inhuur	Partners	Winst / Verlies	Totale baat	Totale baat
	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2024
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven								
<i>Nationale Postcode Loterij (via NMF) reguliere bijdrage</i>							€ 140.000	€ 28.000
<i>Nationale Postcode Loterij (via NMF) extra projectbijdragen</i>							€ 19.423	€ 6.400
Energietuinen, de toekomst van energieparken	4	€ 100					€ 400	
Windhaag bij 2 locaties			€ 325				€ 325	
Website Plan Boom 5 jaar	79	€ 100	€ 798				€ 8.698	
Bijdrage plantmateriaal							€ 10.000	
Circulaire Samenleving								€ 5.700
Omgevingswet								€ 700
Baten van andere organisaties zonder winststreven								
<i>Bijdrage terreinbeheerders</i>							€ 75.008	€ 57.592
Jaarlijkse bijdrage samenwerking Oostbroek	382,25	€ 99	€ 5.163			(€ 23.006)	€ 20.000	€ 20.000
Kostenbijdrage Samenwerking Oostbroek			€ 378			(€ 7.963)	€ 378	€ 2.402
Samenwerking Groene Planologie	227,5	€ 99					€ 14.560	€ 35.190
Samenwerking Oostbroek bijdragen	514	€ 78					€ 40.070	
totstandkoming ruimtelijke plannen								
<i>Provincie Utrecht opdrachten</i>							€ 171.958	€ 161.128
Regionale Energie Alliantie (juni 2023-juni 2024)								€ 12.110
Regionale Energie Alliantie (okt 2024-31 dec 2026)	134	€ 96		€ 88		(€ 3.363)	€ 9.589	€ 1.632
Pilot Data huisdossiers initiatieven				€ 8.320		€ 944	€ 9.264	€ 2.064
Samenwerking gemeenten en provincie voor de circulaire transitie								€ 9.215
Agroforestry-netwerk	79	€ 96	€ 1.906			(€ 694)	€ 8.796	€ 6.144
Projectontwikkeling Lekker Lokaal, 2024	42	€ 96				(€ 1.920)	€ 2.112	€ 2.888
Avond vol Energie	77,75	€ 98	€ 714			(€ 4.217)	€ 4.116	
Wippen met de bureu	168,5	€ 98	€ 7.761				€ 24.274	
Natuurlijk samenleven PU	30	€ 98				(€ 490)	€ 2.450	
							€ 612.155	€ 560.753

Projectnaam	Uren	Uur- tarief	Materiaalkosten	Inhuur	Partners	Winst / Verlies	Totale baat	Totale baat
	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2024
Urban Relaeaf	80	€ 97					€ 7.760	
Telraam	73	€ 98	€ 43.015			(€ 169)	€ 50.000	
Samen Houtstook Meten	119,5	€ 98	€ 1.140				€ 12.851	
Samen Meten Utrecht Praktijkcentrum	418,75	€ 98	€ 979			(13.108)	€ 28.909	
kwartiermakersfase DlmN	50,25		€ 54	€ 11.783			€ 11.837	€ 127.075
Citizen Science SMU maart 2022 – febr 2025								€ 249.661
<u>Overige overheden opdrachten</u>							€ 218.430	€ 64.589
Energieambassadeurs (U-Thuis)	232,25	€ 93	€ 19.688	€ 5.000	€ 13.104	€ 10.950	€ 57.218	
Amersfoort Energie Actief	42	€ 98					€ 17.220	
Trainingen energiecoaches gemeenten (bijdrage gemeenten)	39	€ 98	€ 2.000	€ 16.000		(€ 1.922)	€ 19.900	
Krachtenbundeling Circ. Opdrachtgeven	7	€ 100					€ 700	
Wippen met de buren	47	€ 98					€ 4.606	
Begeleiding BKN-pilot Utrecht	94	€ 98					€ 9.212	
Extra trainingsprogramma juni24-juni 2025								€ 1.542
OERaf								€ 9.466
OERaf 2024	102,5	€ 95	€ 4.994			(€ 8.236)	€ 6.496	€ 17.471
RREW en Energie in Woudenberg								€ 2.280
Lokale circulaire ambtelijke netwerken								€ 15.000
Urban Relaeaf	365	€ 95					€ 35.322	€ 26.092
Urban Relaeaf	80	€ 97	€ 647				€ 7.760	
Boompjes planten gemeente Houten								(€ 78)
Leertraject Zeist								€ 4.419
Duurzame Daken in de gemeente Utrecht	118	€ 98				(€ 1.734)	€ 9.830	
Adviescommissie Toekomstfonds	8						€ 1.000	
Heuvelrugtuinenactie Netwerk Water en Klimaat	28,5	€ 100	€ 450				€ 3.300	
Gastcollege	5						€ 490	
Servicepunt Duurzame Daken gem Zeist								€ 5.899

Projectnaam	Uren	Uur- tarief	Materiaalkosten	Inhuur	Partners	Winst / Verlies	Totale baat	Totale baat
	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2024
Servicepunt Duurzame Daken gem Utrecht								€ 21.120
Boompjesactie gemeente Bunschoten (Schildersbuurt integrale herinrichting)								€ 9.800
Boompjesactie gemeente Utrechtse Heuvelrug								€ 28.649
Boompjesacties gemeente Nieuwegein	90	€ 98	€ 19.993				€ 28.813	
Boompjesacties gemeente Nieuwegein	108	€ 97	€ 5.680				€ 16.226	€ 30.729
Boompjesacties gemeente IJsselstein							€ 337	€ 12.703
<u>Overige overheden opdrachten (via NMF)</u>							<u>€ 10.060</u>	
Pilot Heel nederland Deelt	84	€ 110	€ 820				€ 10.060	€ 24.695
<u>Overige baten van stichting/fondsen</u>							<u>€ 64.962</u>	<u>€ 92.372</u>
Kennisnetwerk KLE							€ 5.105	€ 24.895
NPUH proefpercelen	43	€ 96		€ 24.200		€ 3.479	€ 31.807	€ 7.680
NPUH fonds proefpercelen						(€ 4.695)	(€ 4.695)	€ 24.695
Voedselbossennetwerk								€ 400
Open voedselbossendag Kiem	27	€ 98	€ 1.318			€ 1036	€ 5.000	
Bernscouts							€ 700	
Gastcollege								€ 750
Boer & buur met natuur								€ 17.400
Voorbeeldlocatie Utrecht-West	36	€ 98					€ 3.528	
Bewonersnetwerk 'Hitte in de stad'							€ 3.500	
Slimme en duurzame mobiliteit op De Wetering Haarrijn								€ 775
Slimme en duurzame mobiliteit op De Wetering Haarrijn vervolg								€ 9.600
Natuurrijke Bedrijventerreinen	46	€ 96					€ 4.416	€ 910
Heuvelrugtuinenactie			€ 1.716				€ 397	
Natuurlijk Samenleven							€ 1.716	
Actie bomen 2023						(€ 2.432)	(€ 2.432)	€ 4.943
Vakantieparken	194,5	€ 96				(€ 2.752)	€ 15.920	

Projectnaam	Uren	Uur- tarief	Materialkosten	Inhuur	Partners	Winst / Verlies	Totale baat	Totale baat
	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2024
<u>Overige baten van stichting/fondsen Via NME</u>							<u>€ 51.224</u>	<u>€ -</u>
Groene bondgenoten	72	€ 100	€ 2.829				€ 10.000	
Licht uit Nacht aan	10	€ 100	€ 991			(€ 491)	€ 1.500	
Regioplatforms Boeren met Natuur	198	€ 100	€ 754				€ 20.554	
Boer & Buur met natuur	201,5	€ 100				(€ 980)	€ 19.170	
<u>Totaal baten projecten (exclusief donaties particulieren)</u>							<u>€ 2.056.795</u>	<u>€ 2.069.071</u>

BIJLAGE 2 OVERZICHT WERKELIJKE KOSTEN PROJECT SERVICEPUNT WARMTE 2025

Werkelijk 2025

Naam subsidiegeëlg:

Naam aanvragers/vervoerder:

Projectnaam:

Uitvoeringsverordening subsidie Energielansite provincie Utrecht

2026

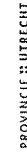
Servicepunt Warmte

startdatum project:

1-1-2025

einddatum project:

31-2-2025

PROVINCIE :: UTRECHT

Aantal realisatie-indicatoren: 3																		
activiteit(en)		begrotingspost		kostensoort		omschrijving kosten		naam leverancier / naam aanvrager		aantal	eenheid	prijst/tarief per eenheid excl. btw	kosten excl. btw	btw-bedrag	totale kosten (incl. of excl. btw)	Begroet 2025	subsidie-%	
Realisatie-indicator 1)																		
Projectcoördinatie en Activiteiten bij doelstelling 1: Toegankelijk maken en verspreiden van kennis	W1 Projectcoördinatie																	
	Activiteiten coördinatie en afstemming		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	199	uur					€ 95,00	€ 18.905,00	€ -	€ 18.905,00	€ 16.150,00	100%
	Externe kosten communicatiestrategie & publicaties		Indirecte kosten	Kosten derden, materiaal & hulpmiddelen	Platform, publicaties, optreden	NMU	1	stuk(s)					€ 1.261,80	€ 1.261,80	€ -	€ 1.261,80	€ 14.855,00	100%
	Communicatie uitwerking beste energieinitiatief		Indirecte kosten	Kosten derden, materiaal & hulpmiddelen	Filmpjes en prijs	NMU	1	stuk(s)					€ 4.090,71	€ 4.090,71	€ -	€ 4.090,71	€ 1.000,00	100%
	Externe kosten commissies W3 + 4 + 6		Indirecte kosten	Kosten derden, materiaal & hulpmiddelen	Zaaiuur + catering	NMU	1	stuk(s)					€ 4.480,67	€ 4.480,67	€ -	€ 4.480,67	€ 8.000,00	100%
	Externe kosten training lokale projectleiders		Indirecte kosten	Kosten derden, materiaal & hulpmiddelen	Zaaiuur + catering + spreuk	NMU	1	stuk(s)					€ 27.236,53	€ 27.236,53	€ -	€ 27.236,53	€ 8.000,00	100%
	W1 Dienst aanbieden van het desk en platform		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	265,25	uur					€ 95,00	€ 25.198,75	€ -	€ 25.198,75	€ 25.175,00	100%
	W2 Dienst kennisuitwisseling faciliteren		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	218,25	uur					€ 95,00	€ 20.733,75	€ -	€ 20.733,75	€ 17.100,00	100%
	W3: Dienst collectieve aanpakken aanjagen en ondersteunen		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	255	uur					€ 95,00	€ 24.225,00	€ -	€ 24.225,00	€ 8.550,00	100%
	W4: Dienst advisering aanpak energieaanpak		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	255	uur					€ 95,00	€ 24.225,00	€ -	€ 24.225,00	€ 8.550,00	100%
Activiteiten bij doelstelling 2: Advisering en ondersteuning bij individuele verduurzaming (collectief spoor)	Activiteiten energieaanpak		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	145	uur					€ 95,00	€ 13.775,00	€ -	€ 13.775,00	€ 13.775,00	100%
	W5: Dienst startende warmte-initiatieven ondersteunen		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	290	uur					€ 95,00	€ 27.550,00	€ -	€ 27.550,00	€ 23.750,00	100%
	Activiteiten aardgasw		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	290	uur					€ 95,00	€ 27.550,00	€ -	€ 27.550,00	€ 23.750,00	100%
	W6: Dienst wijkaanpakken versnellen		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	360	uur					€ 95,00	€ 34.200,00	€ -	€ 34.200,00	€ 31.825,00	100%
Activiteiten bij doelstelling 3: Advisering en ondersteuning bij wijkaanpakken	Activiteiten wijkaanpakken		Directe kosten	Nies kostensort	Uitvoering NMU	NMU	360	uur					€ 95,00	€ 34.200,00	€ -	€ 34.200,00	€ 31.825,00	100%
TOTAAL																		
														€ 207.657,21	€ 164.980,00	€ -36.677,21		

BIJLAGE 2 OVERZICHT WERKELIJKE KOSTEN PROJECT PRIJZENGEELD CIRCULAIRE BEWONERSINITIATIEVEN 2025

